

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto... \$3.00
Ima nad 8000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
in the United States
Issued every day except
Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 147. — ŠTEV. 147.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 19, 1912. — SOBOTA, 19. VINOTOKA, 1912.

VOLUME XX. — LETNIK XX.

Zmagoslavno prodiranje bolgarskih čet v Turčiji. Važna strategična točka v Turčiji že osvojena.

TRIJE VELIKI BOLGARSKI ZBORI SO NA POTI PROTI MUSTAFA PAŠA. — TURKI SO SE UMAKNILI OD TAM V DRINOPOLJE. — SE NE POTRJEJO POROČILO PRAVI, DA JE ZAVZETO MESTO PRISTINA V TURSKEM VIJALETU KOSOVO.

SRBSKE ČETE PROTI SKOPLJU.

SRBSKA ARMADA PRODIRA V ŠTIRIH RAZDELJENIH VOJH PROTI PROVINCI KOSOVO. — GRŠKO VOJNO BRODOVJE ODPLULO NA MORJE. — TRIJE RUMUNSKI VOJNI ZBORI MOBILIZOVANI. — VSA TURŠKA POSADKA SE PODALA V BEG.

Sofija, Bolgarska, 18. okt. — Bolgarska armada je zavzela danes Kourtalo, važno strategično točko blizu Mustapha Paša; osvojeno mesto se nahaja v evropski Turčiji, dvajset milj daleč od Drinopolja.

London, Anglija, 18. okt. — Glasom neke berlinske vesti se pripravljajo trije veliki bolgarski vojaški zbori na pohod v Mustapha Pašo, Turki so se od tam umaknili v Drinopolje. Tam so se utrde se raztezajo do Kirk-Kileseja, kakih trideset milj severovzhodno od Drinopolja.

V London je prišla brzojavka, katero potrjuje grški poslanik in vsebuje hudo obtožbo, da so vzel turški vojaški zdravnik seboj v Janino, v južnem delu Albanije blizu grške meje, mikrobe (povzročitelje bolezni) za tifus in kolero!

Belgrad, Srbija, 18. okt. — Veliko veselje je povzročila danes še ne potrjena vest, da so zavzeli Srbij Pristino, mesto v turskem vijajetu Kosovo, ki šteje okoli 15.000 prebivalcev. Edino avtentično poročilo, ki je prišlo, pa pravi, da so udri srbi v Staro Srbijo in da se pomikajo v smeri proti Skoplju. Zato je dvomljivo, da bi prišli že do Pristine.

London, Anglija, 18. okt. — Iz Belgrada brzojavljajo, da prodira srbska armada proti turski provinci Kosovo. Prvi voj koraka v smeri proti Sjenici, drugi proti Pristini, tretji proti Novemu Pazaru, četrti ob železnici iz Ristovaca v Skoplje. Iz Koenstedila na Bolgarskem se pomice vrh tega skupna srbska armada proti meji. Turška železnica je v smeri od Skoplja in tri postaje nad Ristovcem zasledena s srbskimi četami. Srbi so razdeljali več turskih obmejnih utrd.

Atene, Grška, 18. okt. — Grško brodogradje je dobilo povelje, da odpluje danes zvečer s zaplačenoim poveljem na nek neznani kraj. Kralj Jurij in ministrski predsednik Venizelos sta obiskala danes ladje v Phaleron zalivu. Mostvo ju je navdušeno pozdravljalo. Vsi trgovci v Atenah so zaprli svoje trgovine, v cerk-

Denarje v staro domovino

pošiljamo:	
50 kron	za \$ 10.30
100 kron	za 20.40
200 kron	za 40.80
400 kron	za 81.60
500 kron	za 102.00
1000 kron	za 203.50
2000 kron	za 406.00
5000 kron	za 1015.00

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka.

Nashe denarne pošiljave razpošilja na zadnje pošte e. k. poštne hranilnični urad na Dunaju v naj krajšem času.

Denarje nam poslati je najpri-
ličneje do \$50.00 v gotovini in pri
poročnem ali registriranem pis-
mu, večje zneske pa po Postal
Money Order ali pa po New York
Bank Draft.

FRANK SAKSER,

62 Cortlandt St., New York, N. Y.

6104 St. Clair Avenue, N. E.

Cleveland, O.

val se vršijo zahvalne božje službe in molitve za srečen uspeh grškega orožja.

Bukarešt, Rumunska, 18. okt. — Rumunska vlada je sklenila mobilizovati tri vojne zборе. Po mnenju tukajšnjih poluradnih krogih bi mogel postati uspeh bolgarske armade nevarni za Rumunsko. Ako izvojuje Bolgarska kakšno važno zmago, bodo mobilizovani 1., 3., in 5. armadni zbori.

London, Anglija, 18. okt. — Iz Cetinja naznanjajo uradno, da se je pred zavzetjem Berane podala vsa turška posadka v beg. Obstala je iz 4000 mož regularnih čet in 3000 bašibozukov. Begunec so Črnogorci zasledovali, jih mnogo ujeli in zaplenili tri topove. Zasledovanje se nadaljuje v smeri proti Bozaji.

Sofija, Bolgarska, 18. okt. — Kralj Ferdinand je naslovil bolgarskemu narodu navdušeno proklamacijo. V njej spominja trpljenja macedonskih kristjanov in prizadevanje evropskih vele-
vlasti, jim zagotoviti boljše razmere. Končno izjavlja kralj, ki je dal poklicati narod pod orožje, ko je pošlo potrpljenje balkanskih narodov.

Uvodoma proklamacije spominja kralj Ferdinand na svojo 25-letno vladno miru, katerega bi želel še danes, toda usoda je hotela drugače. Sedaj je prišel čas, da reši narod veliko vprašanje. Na drugi strani Rilo in Rodope pogorja ječijo slovanski narodi pod jarmom turškega sovraga. Po krvoprelitju v Košani je Turčija mobilizovala svojo armado, mesto da bi zahtevala pravičnost in zadostenje. Proglas se konča takole: "Velika, pravična in sveta je naša stvar. V zaupanju na zaščito in pomoč Vsemogočnega naznanjam bolgarskemu narodu, da je ta vojna vojna za človeške pravice. Zapovedujem hrabri bolgarski armadi, da odkoraka na turško ozemlje. Naprej, Bog z Vami!"

Po vseh cerkvah kraljestva se vršijo posebne službe božje. Kraljica, ministri in druge visoke osebe so se udeležili zahvalne maše v katedrali.

Noto, ki vsebuje napoved vojne, je dala vročiti bolgarska vlada Visoki Porti po svojem poslaniku v Carigradu.

Atene, Grško, 18. okt. — Pri danasnji popoldanski seji poslanske zbornice je naznanil minister za zunanje zadeve, da je Grška napovedala Turčiji vojno. Pristavil je temu, da se je Turčija do zadnjega na vse mogoče načine trudila in obljubovala razne prednosti, ako izstopi Grška iz balkanske zveze.

Ministrski predsednik Venizelos je prebral poslanico kralja Jurija, v kateri izjavlja, da so bile balkanske dežele prisiljene prijeti za orožje in prihiteti na pomoč svojim zatiranim bratom pod turskim jarmom. Nadalje je prebral ministrski predsednik brzojavko prestolonaslednika Konstantina, v kateri naznanja le-ta da je grška armada udrla na turško ozemlje.

Ko je premier končal, je vstal vojni minister in naznanil, da je odplulo grško brodogradje na morje. Rekel je, da je najsrčnejša že-

lja grških mornarjev, da bi se spoprijeli s turskimi mornarji na morju.

Navdušenje je bilo velikansko, ko je predlagal predsednik zbornice, da se naj pošljejo pozdravi zbornicam zaveznikov, "sedaj, ko gromijo v znamenju civilizacije topovi in se nahaja kristjanstvo v boju z barbarstvom."

Carigrad, Turčija, 18. okt. — Danes so odpotovali od tukaj poslaniški balkanskih dežel. Turško prebivalstvo se je v resnici vzorno obnašalo. Do demonstracij ni prišlo.

Pariz, Francija, 18. okt. — Vsi rezervni častniki prvega razreda avstro-ogrške armade, ki bivajo na francoskem, so danes dobili pozive, da se morajo vrniti k svojim polkom; za vzrok navajajo pozivnice, da se bodo vršile šest tednov trajajoče vojaške vaje.

Vsi podčasniki in vojniki prve rezerve avstro-ogrške armade, ki bivajo na francoskem, so bili obveščeni, da morajo biti pripravljani, ako jih pokliče vlada. Na poslaništvu so naznanili, da je vojni položaj tak, da šteje avstrijska vlada z vsakim možem, in če biva v inozemstvu ali ne.

Toulon, Francija, 18. okt. — Pet francoskih vojnih ladij je dobilo povelje, da se naj pripravijo za odhod na sirske obrežje, za slučaj, da bi bila navzočnost francoskih vojnih ladij potrebna za varstvo francoskih podanikov. Dve francoski ladji sta že pred sirske obale.

Dunaj, Avstrija, 18. okt. — Veliko važnost pripisujejo sestanku skupnega ministra grofa Berchtolda z italijanskim ministrom za zunanost, markijem de San Giuliano. Državnika se sestane v nedeljo, nakar se podasta skupno k kralju Viktor Emanuelu, ki biva začasno v gradu v San Rossu.

Berolin, Nemčija, 18. okt. — Tukajšnji poslaniški Bolgarje, Srbije in Grške so obvestili državnega tajnika za zunanost, Kinderlen-Waechterja, da so njihove vlasti napovedale Turčiji vojno. Diplomatski zastopniki so obnem zaprosili Nemčijo za vzdrževanje nevtiralitete.

Pariz, Francija, 18. okt. — Sedaj, ko je izbruhnila splošna vojna na Balkanu, naglašala francosko časopisje potrebo edinstva med evropskimi vlastmi. Listi pišejo, da je pričakovati najkrajvejša bitke v svetovni zgodovini, da more priti do splošne evropske vojne.

Ouchy, Švica, 18. okt. — Danes popoldne ob štirih je bila podpisana mirovna pogodba med Turčijo in Italijo. Pogoji so za Turčijo ugodni.

Vstaja na Ruskem Poljskem.

Dunaj, Avstrija, 18. okt. — Brzojavka iz Varšave poroča, da so skem delu Poljske organizirali vstajo, ki bi takoj izbruhnila, če bi se začela Rusija kaj umesčevati v Balkanski položaj. Če bi v tem slučaju izbruhnila vojska med Rusijo in Avstrijo se pripravila Poljakom, da naj pozdravi Avstrijo in ruandezerejo brzojavno in železniško zvezo.

K ATENTATU NA BIVŠEGA PREDSEDNIKA ROOSEVELTA

Photos by American Press Association.

Današnja slika nam kaže Mercy bolnišnico v Chicagu, Ill., v katero so pripeljali v Milwaukee, Wis. napadenega in obstrlejenega ccl. Roosevelta. Okna med dvema križema so na bolnišnice sobe ranjena. V desnem kotu zgoraj vidite sliko Rooseveltovega zdravnika, dr. Johna B. Murphya.

Proti socialistom.

Nadaljne aretacije v sporu med mestnimi oblastmi v Little Falls, N. Y. in soc. govorniki.

Little Falls, N. Y., 18. okt. — V sporu med mestnimi oblastmi in socialističnimi govorniki, ki bi radi prirejali štrajkarske shode na ulicah, so sledile danes štiri nadaljnjare aretacije.

K obravnavi, ki se začne danes so pripeljali soc. župana Lunn na iz državne jetnišnice v Herkimer. Šerif James Moon, ki je povzročil Lunnovo aretacijo, je izpovedal kot prva zasljučna priča, da je prebral predpis o demonstracijah in pozval ljudi v imenu države, da se razidejo, ko je začel govoriti župan Lunn. Odgovorili so mu z roganjem in žaljivimi kliči. Ko so pričeli trdo prijeti, je moral priznati, da ni videl nasilnosti, pač pa je izrekel Lunn več groženj, ko ga je peljal v ječo.

Po odgoditvi razprave je naprosil Lun za dovoljenje, na nekem političnem shodu v Fort Plain, ker kandidira v onem volilnem okraju za kongres. Mnogo oseb se je ponudilo, da postavijo zanj jamčevino, toda Lunn je vse te ponudbe hvaležno, toda odločno odklonil. Končno je šerif sam prevzel odgovornost za aretovance in ga osebno spremljal na shod v Fort Plain.

Blazna v Beli hiši.

Washington, D. C., 17. okt. — Danes je prišla v Belo hišo neka poljska deklica in popraševala po Taftu. Rekla je, da naj prepove časopisom, da bi ne pisali več o njej. Izdala se je za Stefaniho Linniero stanujočo šte. 219 zap. 121. cesta. Poslali so jo v svrhu opazovanja v blaznico.

Ponesrečen zrakoplovec.

Chalous, Francoska, 17. okt. — Poročnik Blank je plul s svojim enokrilnim zrakoplovom čez tukajšnji prostor. Veter je zlomil aparatovo krilo in Blank je padel iz višine 1200 čevljev na zemljo. Bil je na mestu mrtev.

Denar in politika.

Nek najdeni zapisnik priča, da so darovali kapitalisti \$2,000,000 za Roosevelta.

Washington, D. C., 18. okt. — Elmer E. Dover, tajnik republikanskega narodnega odbora, je izpovedal danes komisiji za preiskavo stroškov volilnih kampanij važno listino, katero mu je zapustil umrlí Cornelius H. Blitz. Iz nje je razvidno, kako velikanske svote so dali leta 1904 kapitalisti za Rooseveltovo volilno kampanijo. To listino je našel Dover popolnoma zapuščeno med starim papirjem in na njeni podlagi razvidimo natančno z imeni navedene kapitaliste in truste.

Različni milijonarji so dali kakih \$500,000, trusti pa okoli \$700,000. Te svote so znane in se jih ne da tajiti. Koliko je pa še ostalega denarja, katerega ne bodo nikdar izdali?

Prijatelj podgan.

Washington, D. C., 18. okt. — Nek "živalski prijatelj" iz New Yorka, je pisal na zdravstveni urad pismo, v katerem protestira proti pokončevanju podgan, ki razsirjajo bubonsko kugo. Pravi, da je tak način smrti preveč krvočen. Generalni zdravnik dr. Blue mu je odgovoril, da bi rad uporabil kako drugo metodo, ki naj bi bila brez bolečin in bi ravno tako dobro delovala. Če ve "prijatelj" podgan za kaj takega naj mu sporoči.

Cet a vozn a.

Parnik od Austro-American progo
ARGENTINA
odpluje dne 23. oktobra 1912.
ALICE
odpluje dne 6. novembra 1912
LAURA
odpluje dne 13. novembra 1912
Vožnja stane iz New Yorka do
Trsta in Reke \$33.00
Ljubljane 33.60
Zagreba 34.20
Vožnje listka se dobiti pri
Frank Sakser,
62 Cortlandt St., New York City.

Grajevredno postopanje naselniških uradnikov.

Inozemcem, ki so bili že dolgo vrsto let v Ameriki, kmalu ne bi dovolili prihoda nazaj.

SPET EN SLUČAJ.

Onim, ki slučajno nimajo državlanske pravice, dela naselniška oblast velike zapreke.

Čas je, da se že enkrat dožene, če ima naselniška oblast na Ellis Islandu pravico delati z ljudmi, kateri so preživeli lepo dobo let na ameriških tleh in so se podali samo na obisk v staro domovino, prav po živinski in kakor se njej poljubi. Če zapazijo zdravniki pri kakem človeku le najmanjšo telesno napako, pa najsi je bil prej že 30 let v Ameriki, ga vtaknejo takoj v preiskovalni zapor, tam naj pa čaka in čaka. Takih slučajev je bilo že na stotine. Vzemimo en sam primer: V staro domovino je šel na obisk 78letni farmer Joseph Wily iz Chewelah, Wash. Mož je bil že čez trideset let v Ameriki, videti je pa hotel še enkrat kraj svojega rojstva in je v resnici za kratek čas odpotoval. Pri povratku so ga pa ustavili na Ellis Islandu, ga peljali v zapor, kjer je ostal dva dni. Pri zaslišanju je izpovedal, da je že pred več leti dobil prvi papir in ker je imel volilno pravico je mislil, da je popoln državljan. Če bi vedel, da se bode tako godilo z njim, bi se sploh ne podal na pot. Starček je imel vojni listek do Chewelah-a in \$85 v žepu. Po dolgem premišljevanju mu je slednjič inkvizicija "milstodno" dovolila, da je odpotoval na svoje posestvo.

Odmevi katastrofe "Titanica".

Dne 4. oktobra je izdal sodnik Hand od zveznega sodišča, splošno prepoved, da se ne smejo sprejemati tožbe zoper Steam Navigation Company, v slučaju "Titanica", do 14. januarja leta 1913. Ne glede na to prepoved je tožila 8. okt. Elizabeta H. Natch družbo družbo za \$75,000, ker je njen mož s "Titanicom" utonil. Sedaj bi bila pa kmalo sama in njen zagovornik obtožena, ker je prekršila sodnijski predpis. To zapoved so izdali zaradi tega, ker upajo do meseca januarja 1913 natančno spoznati, kako daleč je segalo jamstvo družbe, katere last je bil "Titanic".

Velikanski vihar.

Maaila, Cuba, 19. okt. — Tajfun je razdeljal na dva dni dolžne brzojavno zvezo. Otok Cebu je čisto opustošen. Sto oseb, med temi trije Amerikanci, je mrtvih. 2000 ljudi je brez strehe. Potopilo se je šest parnikov. En hotel in ena bolnišnica je razrušena. Bolnike so začasno prenesli v železniške voze.

ZA SAMO 1 DOLAR DOBIVATE "GLAS NARODA" SKOZI 4 MESECE VSAK DAN.

Edina zaloga družinskih in Blaznikovih PRATIK

ZA LETO 1913.
1 iztis stane . . . . . 10c.
50 iztisov " \$2.75
100 " " \$5.00
V zalogi upravnistva "Glas Naroda"
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
all pa:
6014 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Hrvaška zvestoba.

19. maj leta 1849 se je nagibal svojemu koncu.

V siromašni hrvaški naselbini je bila mala, umazana krčma, edina hiša, hjer je še vladalo življenje. Pod napol podrito streho ubožne, s slamo krite koče so se sedele štiri postave v precej raztrgani hrvaški noši. Bili so godeci, ki so godili ravno eno izmed milotožnih hrvaških narodnih pesmi. Najmlajši je igral na dudo, drugi in tretji sta imeli piščali, a četrta najstarejša je izvajala svoj glasim goslim čarobno-melodične glasove. Na vseh štirih črnorjavih obrazih se je zrcalil čuden izraz zaničevanja in zvižaje.

Prizorišče tega dogodka je bila vasica dve miljii južnovzhodno od mesteca Susek ob spodnji Donavi na razrastkih Fruške gore. Naselbina, obsegajoča komaj kakih 15 koč, je ležala tiho in temno in je približno 600 korakov od vasi navzdol po dolini se je lesketalo nekaj lučie. Tam se je dvigal takozvani grad veleposestnika.

Godeci so godili pod gostilniško streho svoje hrvaške melodije s prav kratkimi presledki, a slišati ni bilo vriskanja in topota plesoh. Kdor ni pogledal v nizko in obširno gostilniško sobo, bi opazil v svoje začudenje, da je skoro popolnoma prazna. Le en sam možki je stopal razburjeno po sobi gorinold. Sedaj pa sedaj je pogledal na temno, zapuščenno cesto. Bil je Jure Dragič, gostilničar. Robate, a dobroresne poteze njegovega obraza so imele skoro nejevolen izraz. Od časa do časa je smuknila po cesti semkaj temna postava in je izginila za krčmo. Gostilničar jo je videl, a se ni dalje brigal zanjo, temveč je meril sobo korakaje kakor preje.

Nenadoma pa je stekel k vratom in ostro gledal proti smeri, odkoder se je slišal konjski petket. Kmalu nato pa je skočil s konja mož, že težko pričakovani, in vprašal:

"So vsi tu?"

"Še dva manjkata: petnajst jih je spodaj: stari Garić pa ne pride, ker je bolan," odgovoril je krčmar in odpejal konja ter privezal za bližnji grm.

Jezdec, vitek, visokorasel mož v suznih hrvaških noših, skilečega pogleda, globokih potez in črnih, gostih brkov je stopil tiho mimo godeev v gostilno — a en sam pogled, ki ga je ob svitu slabe svetilke menjal z njimi, je zadostoval, da so zažareli njih obrazi v zaničljivem veselju. Divji, komaj brzdan ogenj je oživel njih godala in iz otočnih hrvaških melodij je zvenelo kakor neznan, tuje vriskanje. Ko je prikrcal zopet krčmar, bil je šepav, izginilo je zmagoslavje z obrazov godeev, ki so bili zopet popolnoma brezbržni.

Gostilničar stopi k kletnim vratom in zakliče v klet: "Slavko!"

Šestnajstleten dečko, vsakdanjega obraza, a zvitih, prebrisanih oči, se je prikazal in rekel: "Jaz bom že pazil zgoraj. Bodite mirni, nihče vas ne bo motil. Saj poznate svoje krčmarje."

Hitel je nato k vratom, a krčmar je počasi stopal navzdol v klet.

V od stropa viseče svetilke razsvetljeni obširni kleti je sedela na sodih raznovrstna družba mož in mladeničev. Omenjeni jezdec je stopil ravno na surovo izdelano mizo. Pričakuje so gledali zbrani na moža, ki je izognil roko, hoteč govoriti, kar zabobnita dva udarca na vrata kleti in vsi so prestrašeni skočili kvišku.

"Navzgor!" so klicali možje in hiteli v gostilniško sobo ter zarajali ob zvokih godbe, kakor bi že cele ure ne delali nič drugega.

Minuto pozneje sta se ustavila pred krčmo dva jezdec, od katerih se je eden oziral temnih pogledov na dozdnevno veselo družbo ter rekel:

"Ban Jelačić in naši sinovi se bijejo z Ogrji za našo svobodo in čast države, vi pa plesate! Ste li Hrvati?"

Krčmar je pristopil k govorniku in rekel:

"Dobro vemo, da krvave naši sinovi za našo svobodo, a vseeno plesamo. Ogledjte si plesalec. Plešejo z jezo v nogah, sovraštvo v očesu, masčevanjem v sreč in nemi kakor smrt."

Začuden je pogledal jezdec v vrvenje, kjer so rajali plesali nemi in temnih obrazov.

"Vi ste tujec tukaj," je rekel gostilničar. "Ali vidite tamkaj gradič? Sto let je minulo od takrat, ko so tudi tam plesali. Le-

pa Mare, posestnikova hčerka, je praznovala svatbo z Dragutinom Zrnjovcem iz Zagreba. Neki bogat Oger, kateremu je Dragutin rešil življenje, ko je študiral na Dunaju in se je imenoval njegov prijatelj, je prišel tudi na svatbo s petimi panduri. Zgoraj v dvorani je rajala velika gospoda, v vrtu se je pa razveseljevala vas. Tedaj sta slišala dva vaščana — eden od njiju moj ded — Ogra, ki je rekel svojemu panduru:

"Ta neumni Hrvat ne sme imeti Mare, te krasne žene. Vse pečivo sem zastrupil. Pazite se!"

Moj ded je hitel v kuhinjo in je zmetal vse pečivo psom, ki so poginili. Razljuteni vaščani so nato zvalili Ogra in njegove pandure v vrt, kjer so jih ubili. Ko sta prišla novoporočena na balkoni in želela vaščanom lahko noč, plesali so ti okrog mrtvih izdajce, da bi ne zagrenili mlademu paru prvega dne. Drugi dan sta odstopala novoporočena srečna in brez vsake slutnje v Zagreb.

V spomin na to strašno noč je ustanovil moj ded vsakoletno sod vina vaščanom, če plešejo ob obletnici, nemi in resni, kakor takrat okrog mrtvih izdajcev. Kakor se je zvedelo pozneje, si je oni Oger pridobil vse svoje premoženje s plenom. Bil je navaden ropar, njegovi pandurji pa njegovi pomagali. Smo li Hrvati?"

Jezdec je prikimal in po kratkem pozdravu oddirjal s svojimi tovarišim.

V kleti je pa govoril črnobradci k zopet zbranim vaščanom: "Možje, odzvali ste se mojemu kliču; hvala vam! Povračilno za nasilnosti Hrvatom morajo priti še dejanja. Tamkaj v gradiču preži izdajstvo! Tuj gost biva tam, in kakor veste vsi, se izdaja za veleposestnika iz Zemuna, ki je na potu v Zagreb. V resnici pa je ogrski ogleduh, adjutant Lajosa Košuta, ki ima pri sebi vse izdajalski načrt. Kot potujoči godec mu sledim jaz s svojimi tovariši že od Karlovca, kjer je prestopil Donovo. Pomagajte mi, možje, dobiti ogleduha s silo iz gradiča, in vsak izmed vas dobi od mene na roko sto goldinarjev!"

Nepopisna zmešnjava je nastala po tih besedah in divje so kričali razburjeni vaščani. Hipoma pa je utihnilo vpitje in vseh oči so se obrnile proti vratom, poleg katerih je sedel na praznem sodu visokorasel, ubožno oblečen mladenič. Med vpitjem je mirno začel agirati na svojo piščal.

Brezmejno začuden so poslušali možje; mladenič je igral veličastno melodijo avstrijske narodne himne.

"Čemu igraš take neumnosti?" je zaklical črnobradec s težko brzdan jezo. "Ali smo zato tu, da uganjamo take otročarije?"

"Ali ti ne ugaja moja pesem?" odvrne mladenič. "Saj vendar doni v sreč vsakega Hrvata. Ta pesemca, ptiček moj, je močnejša kakor tvoje živkanje. Vidi, in pogledal mu je ostro v oči.

"oni gost v gradiču ni nikak Oger, temveč ruski častnik. Rusija prihaja na pomoč našemu kralju proti ogrskim sovražnikom domovine. Vem to od svojega lekteta, ki je v gradu za dečko in je to slučajno zvedela. Ti si Mažar in ravno tako tvoji drugi godeci. Ples, ki nam ga godejo, mora biti povračilni ples tvoji izdaji. Možje, kvišku, primite ga; on je Mažar!"

Tedaj je potegnil črnobradec samokres. Zasišal se je strel, luč na stropu je zažvenketala in tema je zavladala po vsem prostoru. Mladenič ob vratih je odletel v stran in glas črnobračca je zasikal na njegovo uho: "Še boš mislil name, dečko!"

Takoj nato je zaropotala po stopnicah v kleti težka miza, ki je s svojimi razvalinami zaprla vaščanom pot navzgor. Ko so možje slednjič vendar prišli v zgornje prostore, ni bilo ne črnobračca, ne onih štirih godev.

V istini so bili vsi Ogrji, ki so zasledovali ruskega častnika, da bi mu vzeli tajna državna pisma, za katera so zvedeli. A to se jim ni posrečilo.

Leta 1848 je bilo skoro za vso Evropo viharno in polno prevratov. V februarju je izbruhnila v Franciji revolucija in takoj nato so nastali tudi v Avstriji nemiri. Preteči nemiri so prisilili cesarja Ferdinanda I., da je majnika odpotaval v Inomost. Vzdignila se je tudi Ogrska in pod vplivom Lajosa Košuta je v vsej Transilvaniji vrel. Doseči je hotel ločitev Ogrske od Avstrije.

Hrvaški ban Jelačić je začel v septembru vojno proti Ogrm, ki so si hoteli podjarmiti vso Hrva-

ško in Slavonsko. Pri nekem boju nacionalne garde na Dunaju s priprostim ljudstvom je bil 6. oktobra umorjen vojni minister Latour in dan pozneje se je ves dvor umaknil z Dunaja. Kamor se je vtičesar že avgusta, v Olomuc. Dne 30. oktobra pa se je revolucionarni Dunaj moral podati Windischgrätzovim četam. Vojde revolucije, Messenhauer, Becher, Jelinek in Blum so bili ustreljeni. In 2. decembra je odločil cesar Ferdinand krono in njegov 18letni nečak naš presviti cesar Frane Jožef I. je zasedel prestol Habsburžanov.

4. marca 1849 je podelil cesar nstavo za skupno Avstrijo, ki je združevala tudi Ogrsko. A revolucionarni ogrski državni zbor je odgovoril 14. aprila s tem, da je odstavil habsburško-lotariško dinastijo in razglasil Ogrsko za samostojno državo z guvernerjem Koštom.

V Ogrski je vladala vojna. Ban Jelačić, ki je 11. septembra 1848 z 40.000 možmi prodrl v Ogrsko in je pomagal zavzeti Dunaj, se je bojeval z Ogrji pri Schwechatu. Imenovan za feldcejgmajstra je potisnil Ogrce čez Franev kanal v komitatu Bačo-Bodrog, a je bil dne 14. julija 1849 pri Hegyessu premagan od Perczela.

Cesar Frane Jožef je že v majniku 1848 poklical Ruse na pomoč in car Nikolaj je poslal z generalom Paskievičem 90.000 mož, ki so pod Gorgejem stili ogrsko silo pri Vilagošu 13. avgusta. Revolucija je bila s tem zatrta in Ogrska je bila dodeljena kot kronovina skupni državi.

Bilo je na večer 27. avgusta 1849, ko je stala straža cesarske vojske, ki je oblegala mesteca Rab, na zelo samotnem kraju. Bil je oni mladenič, ki je razkrinkal Ogra v kleti Jure Dragiča. V sled iskrene domovinske ljubezni je vstopil prostovoljno med vojake. Mladi bojovnik je stal ob robu grmovja, ki je obrobilo globok jarek. Naslonjen na puško je stal mladenič in — jokal.

Krčmar Dragič mu je pisal, da je bilo njegovo dekle s silo odpeljano iz gradiča in da je vse poizvedovanje brezuspešno. Ubogi dečko je obupaval vsled izgube druge mu osebe, zlasti še, ker ni vedel ničesar o njeni usodi. Stati je moral tu na straži, izpolnjujoč trdo dolžnost vojaka. Izprosil si je ta oddaljeni prostor, kjer je s solzami lajšal duševno bol, ne da bi se mu bilo tega sramovati.

Nenadoma je zavpil mladi vojak z grgrajočim glasom in v tistem trenutku je tudi že ležal. Spretna roka mu je vrgla zanjko okrog vratu in ko se je mladenič nekoliko zavedel, opazil je štiri temne postave, ki so se sklanjale nad njim.

"Geslo ali smrt!" zasikalo mu je na uho in štiri roke so mu davile vrat. "Nobenega glasu — če ne..." zareženi nekdo izmed napadalev in mladi vojak zatrepče: "Ti si izdajca!" Trudoma je zaskrpetal. Spoznal je črnobračca.

"Ti — moj ptiček?" začudi se ta. "Ali te zopet slišim krotkati? Geslo je sedaj naše. S tem imam še poravnati star račun. Kako srečen slučaj!" šepče v divjem veselju.

"Čuj dečko!" zagodrnjal mladenič. "Tvoje dekle sem jaz ugrabil iz masčevanja in jo dobro varujem. Golobčica me zametuje — a mora biti moža, ako mi ne poveš gesla. Ti pa moraš umreti. Imenuj geslo — v pol uri vrnem dekle. Za njeno opremo hočem jaz skrbeti. Govori!"

Mladi vojak je strmel izbuljenih oči v temne postave. Videl je prizor minulega popoldneva, ko je mladi cesar jahal med vrstami navdušenih vojakov, katerih srca si je namah pridobil. In ko so 19. letnega cesarja pozdravljale veselo vojne čete, je zadel njega, ubogega vojaka, hvalečen pogled cesarjevih oči. In ta pogled je v njem še bolj utrdil ljubezen do domovine in iskreno udanost mlademu vladarju. In sedaj naj bi ga izdal? Plaćilo — sreča na strani njegove izvoljenke.

Pa bo mogel uživati srečo, ki si jo bo pridobil tako sramotno? In more sploh Hrvat izdati svojega vladarja in prelomiti prisego? Njegov narodni ponos se je protivil temu, trenutek je še trajal boj med ljubeznijo in dolžnostjo, potem reče hropeče, a odločno: "Hrvat ne izda svojega kralja! Na pom..."

Mladeničev kliče na pomoč je zamrl s tihim grgranjem; med, dve sablji in bajonet je prebodel njegove junaške prsi. Mrtvo truplo so zavlekli morilci v globoko lužo in izginili brez sledu v temno noč.

Drugo jutro se je začel boj z Ogrji. Po hudem klanju so cesarski zavzeli mesto Rab.

Navdušeno pozdravljen od zmagovalnih čet je jezdi mladi vladar po bojnem polju. Ni slutil, da ravno tamkaj mimo, kjer je ponoči žrtvoval mladenič v vroči ljubezni do njega in domovine svoje življenje.

Konrad.

Napisala Olga Wurner.

Bil je sam. Vseposod je stikal, ljudje pa so ugibali, zakaj se jih boji, ker niso vedeli, da živi drugo življenje od njih. Velike pekoče bolesti njegove ni poznal nihče. Pritajeval jo je in trpel sam...

Ljudi je poznal le malo. Izmed teh je bilo nekaj dobrih. Imeli so lepo, čisto dušo. Teh se je tuintam oklenil, da izve od njih kaj resnice. Našel je bil malokdaj. Težko je dobil pri ljudeh resnice.

Tam zunaj v samotni je je našel več — zato je rad pohajal v samotno. Toda ni je znal ceniti resnice samotne prirode. Še več bi jo bil našel rad.

Zahrepenel je po samostanu. Ej, tam vlada mir in tihota! In duh božji se razprostira po temnih zidovih. Duh božji, uteha srečnega, in da ga dramti iz teh misli človek. — Še trdneje stisne pest.

Opat vstopi. "Proč! — Ti si — človek!" "Rotim te, ostavi ta hram, ne iztrgaj sreče moji duši! Edino ta hip mi prizanesi, mož pobožni! Saj me skoro odene mrak."

Porošilo se je ob teh besedah opatu oko in s tresočo roko pokazuje gosli, ihtec: "Glej ta mrtvi les! Konrad, ne pidi me odtod! V sebi nosim tvojo dušo!"

Molk. "Konrad, bil sem mlad kot ti — kot ti sem iskal resnice — je nekaj resnice na zemlji — toda — jaz je nisem našel..."

Senzacija z bivšim portugalskim kraljem Manuelom. Pravcato senzacijo je vzbudil 24. sept. na Dunaju način, kako je bil sprejet v dunajskem cesarskem dvorcu bivši portugalski kralj Manuel. — Straža v cesarskem dvorcu je nastopila in ob zvokih generalne koračnice izkazala bivešemu kralju enako čast, kakor pravemu vladarju. Značilno je tudi, da oficijelno poročilo poroča o posetu portugalskega kralja Manuela pri avstrijskem cesarju.

Drugo veliko senzacijo je na Dunaju vzbudilo dejstvo, da je 26. sept. nenadoma odpotoval z Dunaja portugalski poslanik na dunajskem dvoru, dom Pedro do Tovar. Njegov odhod spravljajo v zvezo z dejstvom, da je bil bivši portugalski kralj Manuel s vsemi kraljevskimi častmi sprejet pri cesarju Fran Josipu.

Rusko-angleški dogovor. Pariški listi poročajo, da sta se ruski zunanji minister Sasonov in angleški minister Asquith tekoma svojih konferenc v Balmoralu popolnoma zedinila glede enotne politike v zadevi ureditve razmer v Turčiji ter določila, da obe vladi skupno delujeta na to, da se vse evropske velesile zedinijo za enotno postopanje v balkanskem vprašanju.

Nesrečni človek, kako si zaslužil to, da te tare hodečemu po edino pravem potu, po potu k resnici, jedna bol? Ostavi to zidovje, da ti bolečine ne počijo ubogo srce.

Tam na steni je visel zaprašen instrument — gosli. Vzradoščen jih sname.

"Kraljica glasov, morda si bila nekoč ti edina tolažnica nesrečnemu menihu, ki je živel v tej praznoti — dodeli še meni pokoja!"

Opat, hodeč pod oknom Konradovim, se zgane.

"Kaj je to? Odkod ti čarobni glasovi?"

Zazdelo se mu je, da pojo daleč — tam onkraj življenja — krilati božji. Obstal je kot izklesan. Velo lice njegovo je porosila svetla solza, prevzela ga je milina čarobnih glasov.

V tem se je potapljalo solnce za nebeski svod. Poslednji žarek je posijal na okno Konradovo, kot da se hoče zediniti z melodijami tam za prozornim steklom ter odpluti z njimi daleč, daleč tja po neskončnem vsemiru.

V gibkih rokah umetnikovih pa so bolesto vzdihovale gosli. Nesrečni samotar je izlival vanje svojo dušo.

Čuj, kot lahen, eolin dih, tako rahlo zdaj doni mrtva struna, in zdaj joče duša nesrečnikova, zdaj kipi njegovo srce bolesti.

O, to ni so melodije mrtvega instrumenta, to je morje čustev velike, kipeče duše.

Zatone solnce. Po dolih, odetih v sivi mrak, že vlada tišina. Le tam v sinji daljavi se mudi še svetel pramen trepetajočih žarkov, poslavljajoč se od sivih velikano, ponosno kipečih v azurno nebo, da se svetijo liki lestence od zlata na oltarju božjem.

Na operele diuri Konradove celice nekdo lahno potrka. Konrad se zgane. V tem hipu se ga polasti neukrotna jeza. "Vrag!" sikne in krčevito stisne pest. Kraljica večno lepih glasov je bila prav sedaj navdihnita njegovi bolni duši blagodejnega mira — drhteče melodije so ga upokojele. Pozabil je samega sebe. Njegov duh pa je odplul tja k njej, ki ga ni ljubila, ah, morda ni tako, saj je tako bridko jokala ob slovesu. Ali se ga ni tedaj oklenila in drhteče vzdihovala:

"Ostani, Konrad! Ostani!" Ne, tako govori, tako joče le bitje, ki ljubi. Ah, saj ga je ljubila! — Konrad se je čutil zdaj srečnega, in da ga dramti iz teh misli človek. — Še trdneje stisne pest.

Opat vstopi. "Proč! — Ti si — človek!" "Rotim te, ostavi ta hram, ne iztrgaj sreče moji duši! Edino ta hip mi prizanesi, mož pobožni! Saj me skoro odene mrak."

Porošilo se je ob teh besedah opatu oko in s tresočo roko pokazuje gosli, ihtec: "Glej ta mrtvi les! Konrad, ne pidi me odtod! V sebi nosim tvojo dušo!"

Molk. "Konrad, bil sem mlad kot ti — kot ti sem iskal resnice — je nekaj resnice na zemlji — toda — jaz je nisem našel..."

Senzacija z bivšim portugalskim kraljem Manuelom. Pravcato senzacijo je vzbudil 24. sept. na Dunaju način, kako je bil sprejet v dunajskem cesarskem dvorcu bivši portugalski kralj Manuel. — Straža v cesarskem dvorcu je nastopila in ob zvokih generalne koračnice izkazala bivešemu kralju enako čast, kakor pravemu vladarju. Značilno je tudi, da oficijelno poročilo poroča o posetu portugalskega kralja Manuela pri avstrijskem cesarju.

Drugo veliko senzacijo je na Dunaju vzbudilo dejstvo, da je 26. sept. nenadoma odpotoval z Dunaja portugalski poslanik na dunajskem dvoru, dom Pedro do Tovar. Njegov odhod spravljajo v zvezo z dejstvom, da je bil bivši portugalski kralj Manuel s vsemi kraljevskimi častmi sprejet pri cesarju Fran Josipu.

Rusko-angleški dogovor. Pariški listi poročajo, da sta se ruski zunanji minister Sasonov in angleški minister Asquith tekoma svojih konferenc v Balmoralu popolnoma zedinila glede enotne politike v zadevi ureditve razmer v Turčiji ter določila, da obe vladi skupno delujeta na to, da se vse evropske velesile zedinijo za enotno postopanje v balkanskem vprašanju.

Nesrečni človek, kako si zaslužil to, da te tare hodečemu po edino pravem potu, po potu k resnici, jedna bol? Ostavi to zidovje, da ti bolečine ne počijo ubogo srce.

Tam na steni je visel zaprašen instrument — gosli. Vzradoščen jih sname.

"Kraljica glasov, morda si bila nekoč ti edina tolažnica nesrečnemu menihu, ki je živel v tej praznoti — dodeli še meni pokoja!"

Opat, hodeč pod oknom Konradovim, se zgane.

"Kaj je to? Odkod ti čarobni glasovi?"

Zazdelo se mu je, da pojo daleč — tam onkraj življenja — krilati božji. Obstal je kot izklesan. Velo lice njegovo je porosila svetla solza, prevzela ga je milina čarobnih glasov.

V tem se je potapljalo solnce za nebeski svod. Poslednji žarek je posijal na okno Konradovo, kot da se hoče zediniti z melodijami tam za prozornim steklom ter odpluti z njimi daleč, daleč tja po neskončnem vsemiru.

V gibkih rokah umetnikovih pa so bolesto vzdihovale gosli. Nesrečni samotar je izlival vanje svojo dušo.

Čuj, kot lahen, eolin dih, tako rahlo zdaj doni mrtva struna, in zdaj joče duša nesrečnikova, zdaj kipi njegovo srce bolesti.

Ako želite poslati denar domov

POSKUSITE IZOZEMSKA POŠTNA IZPLAČILA

Idite k prvi Wells Fargo & Co. podružnici — dobite jo v vašem kraju in — vročite agentu svoto, katero želite poslati. Dobili boste potrdilo, katero hranite in nakašnico pa pošljite osebi, ktera ima za dobiti denar. Svota bode poslana osebi, ktera e naslovljena, v denarju dotične države. S tako pošljatvijo ni nobenega reskiranja.

Zadej na potrdilu jamči Wells Fargo & Co. Express, s vsim svojim velikim kapitalom in 60 letnim ponosom častnega delovanja.

Wells Fargo & Company
Express

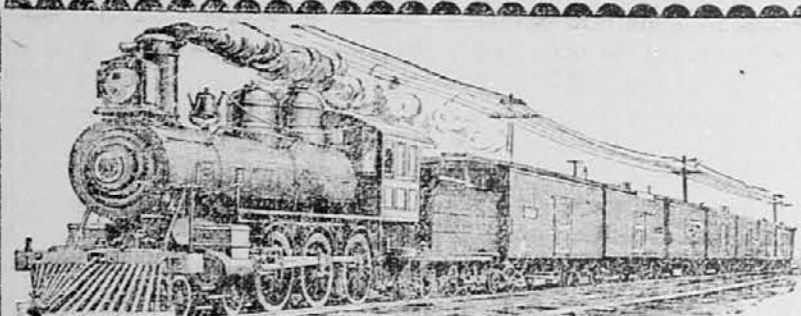
"GLAS NARODA" STANE ZA CELO LETO SAMO TRI DOLARJE. NAROČITE SE NANJ!

Phone 246.
FRANK PETKOVSEK,
Javni notar — Notary Public,
718-720 Market St., WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA tina vina, najbolje žganje te-
zvrstne smotke — patentovana zrna
vila.
PRODAJA volne listke vseh prekon-
skih črt.
POŠILJA denar v star kraj nanesilje
in pošteno
UPRAVLJA vse v notarski posel spada-
joča dela.

Zastopnik "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York.

NAZNANILO.

Vsem našim cenjenim naročnikom naznanjamo, da bodemo od sedaj naprej imeli cene naših pristnih domačih pijač, priobčene od časa do časa v časopisu "Glas Naroda".

Brinjevec	..... zaboj 12 steklenic	\$13.00
Tropinjevec	.... " " "	12.00
Slivovka	..... " " "	12.00
Cognac	..... " " "	12.00
Kneipovo grenko vino	..... " " "	6.00

Cena na galone.

Slivovka	galona	\$2.75
Tropinjevec	"	2.75
Cognac	"	2.75
Whiskey	"	2.00
Vino domače rdeče	"	.40c.

Ako bi kdo izmed rojakov rad zvedel cene drugih pijač, ktere niso tukaj priobčene, ga prosimo, da naj se pismeno na nas obrne. Pri večji naročbi znanen popust. POSTREŽBA TOČNA.

Za obila naročila se priporoča,

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102-04 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St.,

NEW YORK, N. Y.

Posilja

DENARJE
v staro domovino

potom c. kr. poštne

hranilnice na Dunaju; hitro

in ceno.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave.,

CLEVELAND, O.

Prodaja

PAROBRODNE
LISTKE

za vse prekmorske

parobrodne družbe po izvirnih

Konec velike armade.

Po vsej Rusiji obhajajo sedaj patriotične slavnosti v spomin groznega uničenja Napoleoneve velike armade pred sto leti na velikih ruskih snežnih in ledenih planjavah. Meseca septembra t. l. so slovesno odkrili spomenik v Borodino, kjer je Napoleon sicer bil zmagovit, toda bitka ni bila določilna; pri slavnosti je bil navzoč car sam.

Pred sto leti je velikega Korzjanca dohitela osoda v daljni Rusiji, dasi je smatral svojo veliko armado za nepremagljivo. Vlada sveta, Napoleon I. je bil že od leta 1811 jezen na bivšega dobrega prijatelja in kasnejega sovražnika cara Aleksandra I. Leta 1808 je Napoleon s carom sklenil zvezo za pomoč in obrambo in s pomočjo te si je podjarmil kralje in kneze in se na ta način postavil za neomejenega vladarja Evrope. Kasneje je pa Aleksander I. preduril svoje nazore in se hotel popolnoma osvoboditi od Francozke. Caru Aleksandru se nikakor ni več dopalo omejene Angleske po Francozke in se tej protivil, dobro pa je vedel, da se bode s tem hudo zameril Napoleonu I. Na noben način pa tudi Napoleon ni privoščil ruskiemu caru velike vspetne v vojskah proti Turčiji. Da bi pa cara Napoleon še bolj užil in ponižal si je hkrati prilastil oldenbursko državo, ktere knez je bil v sorodu s carom. "Mali Korzjanec" je končno prišel do prepričanja, da ni prostora za dve velevali na svetu. Zanašajoč se na njegovo veljavno srečo in njegovo nezahajajočo zvezdo, je vedno deloval na, da nastane vojska z Rusijo. Zelo je bil celo prepričan, da bode njegova velika armada z lahkoto premagala "orjaka na ločenih nogah" in Rusijo napravil za podložnico Francije.

Napoleon I. ni poznal besede "nemogoče", zato je napravil orjaški in zelo predrzn načrt svojega sovražnika — Rusijo pokončati v njegovej deželi in jo popolnoma razdrobiti. Od leta 1811 so na Francoskem nabirali vojake, ukazal podložnikom dati mu armade, prisilil Avstrijo in Prusijo da so mu dale pomožne vojne oddelke. Prusija se je morala zavezati, da bode dovolila francoski armadi prehod skozi njeno državo in jo s živčjem preskrbe la ter dala 20.000 mož broječo armado. Pot proti Rusiji je bila Napoleonu odprta. Z veliko armado 450.000 mož je Napoleon dne 24. junija 1812 prekorčil reko Niemen, preje pa je imel v Drazdahah širjajo posvetovanje z raznimi knezi, preskimi kraljem in avstrijskim cesarjem. V krajevem gledališču so postavili solnčni tempel z napisom: "Maj veliko in svetlo je solnce kakor On". "Velike armadi" je sledilo se 140.000 mož broječa pomožna vojska. Bila je to vse skupaj zelo dolga vrsta z nad 1000 topovi in vso vojno potrebščino.

Vsakdo je bil prepričan, da bode ta velika armada priborila veliko zmago Napoleonu in Rusija za vedno, ali saj dolg čas potepala. Napoleon sam je bil trdno prepričan, da bode z par hudimi udarci in večjo zmago sovražnika kmalu ugonobil in ga prisilil, da bode prošil za mir in se udal vsem željam zmagovalecu.

Vojni načrt je bil udariti v Moskvo, v tedanje stolno mesto Rusije. Glavna Napoleonova armada je bila središče, levo krilo so bili Prusi s zapovednikom maršalom Macdonaldom, desno krilo pa Avstriji s cesarskim vojvodom knezom Schwarzenbergom. Mnogo slabši ruski armadi sta zapovedovala maršala Barclay in Bagration. Ta dva sta posnemala branjenje po načinu angleskega vojneke zapovednika Wellingtona, ktero je ta z vseh strani dosegel na Portugalskem; namreč deželo opustošiti in vojevati se nazaj pomikati do utrd pri Drisi na reki Dina. Kmalu se je pokazalo, da teh utrd ne moreta dalje braniti. Tako se je ruska armada vedno bolj daleč pomikala v deželo in v tej sili tudi pravo zadela, ker je sovražnika zaseboj vabila, a ni se podala v kako odločno bitko. Napoleon je bil vsled tega presenet, ker mu se je ruska armada vedno odtegnila večji bitki in se le branila, zato je bil prišel premišljevali na povratek. Male praske z Rusi so mu armade vedno manjšale, potem je huda vročina nadlegovala ljudi in živali, a pričelo se je tudi oglašati pomanjkanje živil. Francoska armada ni bila zajena vojne v obrambo, najna-

uj pa s posameznimi četami, ker to jej ni bilo v slavo; pričela pa je hudo trpeti vsled muke in slabe hrane. Nastal je nered in pričel je vojakom pogum upadati, ker so morali v neizmerno drzavo prodirati le v malih bitkah in praskah. V Witebsk je armada morala dva tedna mirovati, a že je manjkalo veliki armadi blizu 100.000 mož, kteri so ali bili v bitkah usmrtni, ali ranjeni, ali pa podlegli mukam in vročini. Na povratek ni hotel več misliti Napoleon, ker ta bi utegnil škodovati njegovemu ogledu, zato je sklenil poskusiti svojo srečo. Sredi meseca avgusta se mu je posrečilo pri Smolensku zadeti ob sovražnika, vršila se je bitka z armado pod poveljstvom Barclaya. Zopet je zmagala Napoleonova taktika, toda tudi ta bitka ni bila odločilna in zopet mu je ušla ruska armada dalje v notranje deželo. Francoska armada se je tako valila za umikajočo rusko, a mnogokrat se morala bojevati z njo in imela večje in manjše zgrebe. Pri tem pa vedno bolj vpado število "velike armade". Ruski maršal Kutusoff, naslednik Barclaya se je pri Borodino ustavil, ker vzemirjeni ruski narod je zahteval, da Napoleon ne sme dospeti v Moskvo brez odločne bitke. Dne 7. sept. se je bila pri Borodino krvava bitka. Rusi so se zelo hrabro bojevali, a končno so vendar podlegli. Francoska armada je štela 100.000 pešev in 28.000 konjenikov; Rusi so pa imeli 114.000 pešev in konjenikov, ter 14.000 brambovev, večinoma kmetov, kteri so bili oboroženi samo s sulicami. Od "velike armade" je obležalo na bojišču 30.000 mož. Rusi pa zgubili 45.000 mož. To je bila najbolj krvava bitka od kar so iznašli puške, tudi ruski general Bagration je padel v bitki.

Pot v Moskvo ji bila odprta. Ko zmagujoča armada Napoleonova dospela dne 15. septembra 1812 do Dorogomilovi vrat svetega mesta, je Napoleon čakal kedaj pride odposlaništvo in prinese ključke Moskve. Toda minila je ura za uro, a nihče se ni prikazal. Napoleon skoraj ni hotel vrjeti, ko so mu vrnili se poborniki poročali, da v mestu ni videti prebivalcev, in da vlada smrtna tišina na ulicah. Še le ko so v mestu prijeti tuzemci pripovedovali, da se plemstvo in bogatejši meščani Moskvo ostavili, da je večina hiš praznih, le siromašno ljudstvo je zaostalo, je napravil Napoleon zelo čepren obraz in takoj je šlutil, da bode vse to osodepolno končalo, zato je dal ukaz armadi, da hiti v mesto. Francoski vojaki so bili mnenja, da bode vendar enkrat konec njih trpljenja in tavanja, zato bili zelo veseli, toda to veselje se je kmalu spremenilo v strah, ker prepričali so se, da je Moskva podobna velikemu pokopališču. V mestu so gledali le otroke, bolnike, pohabljen in pravo sodrgo. Kedo pa zamore popisati Napoleonovo grozo in njegove armade, ko je prvi dan njegovega vohoda v mesto — dne 16. septembra — v Moskvi vzhruhlil požar in to na raznih mestih. V Moskvi je manjkalo gasilnih priprav, in kmalu je bilo vse mesto v plamen; v starih dneh je petpetin hiš, večinoma lesenih, bilo vpepeljenih! Upanje na čedna zimska prebivališča in dobro hrano je hkrati splavalo po vodi!

Požar Moskve ni pripisovati nesrečnemu slučaju, ali da bi ga zanimali kakšni fanatiki, pač pa je najbrže to prouzročil grover grof Rostopcin in njegovi ljudje, samo da so prisilili "veliko armado" na povratek. Napoleon sam se je moral umakniti iz goreče Moskve in se preseliti v Petrovski park.

Požar Moskve pa je prouzročil tudi, da je pričela sodrga pleniti. Vojaki so tudi pozabili na svoj red in planili v goreče hiše in objednem z rusko sodrgo plenili kar se je vpleniti dalo. Grozna so poročila zgodovinarjev o pozveiranju sodrgi in soldateske. Napoleon je poskušal z najstrožimi naredbami zaprečiti opustošenje, ali ni se mu posrečilo. Ko je Napoleon gledal ogromen požar je prestrašen zaklical: "Tu so Sciti!" Tudi je zapovedal mesto gasiti, da bi mesto ohranil; ravno tako je ukazal vsacega požigaleca, ako so tudi bili vojaki, takoj obestiti. Dne 24. septembra 1812 so postavili pred vojno sodišče 26 požigalcev. Deset so jih obesili, 16 pa spustili, ker ni bilo dovolj dokazov zoper nje.

Dne 19. septembra je Napoleon ostavil z ostankom armade Moskvo, toda to je bilo begu podobno,

preje pa je poskusil v zrak pogzati svetišče Rusov — Kremel. Njegov odhod iz Moskve je bil podoben pogrebu, ker več nego 40.000 mož je zgubil pri požaru. Toda tudi Ruse je veljala ta nesreča 321 milijonov rubljev, ktero svoto so plačali za škodo požara. Od 9158 hiš, ktere so stale pred požarom jih je ostalo le še 2656, od 8521 trgovskih hiš pa le 1368.

Napoleon je bil obupal. Zaman je pričakoval, da bi mu Rusi postali prijazni, nič mu ni pomagalo, ko se je obrnil do maršala Kutusoffa in mu zagotavljal prijateljstvo. V njegovej zaslepljenosti ni opazil, da ga sovražni vojskovodja le zavlačuje, da se oglasi huda zima in potem njegovo armado uniči. Tako je Napoleon zgubil pet tednov in neodločen čakal kaj pride. Končno je spredel, da mora Rusijo ostaviti. Glad, podivjanje armade in vedne praske z rusko armado so ga prisilile na povratek. Ni preostajalo drugega nego brzo oditi od velicega zevajočega groba. Dne 16. oktobra je dal povelje na povratek. Nekaj časa je premišljeval, da bi udaril na Petrograd, a končno določil na povratek čez Kalugo. Dasi je bila njegova armada še po številu večja nego ruska, a vojaki so bili demoralizirani in v njih vrstah ni več vlada disciplina in vsa armada je bila bolj podobna potovalcem, nego redni armadi. Napoleon je poskušal kar je bilo mogoče Rusom oditi in tim preje priti čez rusko mejo, med tem se je pa Kutusoff zelo potrudil kolikor mogoče škodo napraviti francoski armadi. Huda zima, pomanjkanje živeža in moralni propad francoske armade, vse to ni dalo nikakor več računati na kako zmago. Vsa poročila iz onega časa se slagajo v tem, da je Napoleonovi armadi manjkalo živeža, in da je lakota hudo gospodarila v njih vrstah. Pomanjkanje in težave so se množile. Nepreremoma jih je pa tudi nadlegoval sovražnik, tako je nekot zadnji del armade pod poveljstvom maršala Davout komaj utekel popolnemu uničenju. Vedno je snežilo, bela odeja je pokrivala vso ravan in leden sever je bril. Nikjer niso vojaki našli zavetja, stanovanja in živil. Vso pot so zaznamovali umirajoči, ktere so vsled gladi, mrza ali muk podlegli, dalje trupa konj, proč vrženega orožja, zapuštenih voz in topov. V zelo obupnem stanu so taval po snežni puščavi. Potem je nastalo južno vreme, pota so se vdiral, do kolgen je bilo blata. Le s 40.000 možmi in nekaj topov je Napoleon dospel dne 9. novembra v Smolensk. V bojih pri prehodu čez reko Berežina od 25. do 28. novembra pa se je velika armada popolnoma razbila; od vse te je dospelo v Vilno le še 15.000 mož.

Požar Moskve, propast "velike armade" in naravne nepravilnosti na ruskih planjavah so ljudje smatrali kot božjo kazen Napoleonu. Izpolnile so se besede: "Z mostvom, konji in vozovi jih je Gospod kaznoval!" Vsi razumni in hladnokrvno misleči politikarji so bili mnenja, da je Napoleon doigral svojo vlogo. Velik kamen se je odvalil iz prsi narodom in knezom. Nepreremljivi Napoleon je bil premagan po hudih elementih, in ves svet je upal, da se kmalu reši njegovega nasilstva. Toda Napoleon se ni hotel priznati, da je njegova igra zgubljena. Dne 2. decembra 1812 se je vozil na kmečkih sanah in žalostni ostanek njegove armade ga je spremljal skozi Varšavo, Drazdane, Maine v Paris, da je še rešil svoj prestol in tudi takoj pričel zbirati novo vojsko. Leta 1813, ko so se razni knezi in kralji bojevali za osvobodjenje iz Napoleonovega jarma, si se sem in tja priboril kako zmago, a končno vendar podlegel skupnemu sovražniku in bil progan na otok Sv. Helene.

Na antialkoholnem kongresu.

V Solnogradu na antialkoholnem kongresu je te dni socialno-demokratski poslanec dr. Schacherl ostro kritiziral ravnanje avstrijske vlade, ki pošilja na antialkoholne shode svoje zastopnike, ki govore zelo lepo o skrbih države za omejitev pijančevanja, v državnem zboru pa je proti zakonu proti pijančevanju in proti temu, da bi se omejil konsum žganja. Ostri napad dr. Schacherla je dal povod deželni mu predsedniku grofu Schaffgotschu in ministrskemu predsedniku, da sta demonstrativno odšla od zborovanja.

Carigrajski psi.

Bolgari pojdejo kar naravnost na Carigrad... Tako sem čital v časopisih in naglo sem poiskal lepo knjigo "Oriente", ki jo je spisal špansko-italijanski pisatelj Blaž Ibanez, da se hitro in dobro orientiram v Carigradu.

V tej knjigi sem našel na posebno poglavje o carigradskih psih. Čital sem bil že prej v nemških knjigah o teh psih, a šele Blaž Ibanez me je o njih podučil.

Danes menda ni več teh psov. Za časa mladoturške revolucije so izginili. Menda so jih Mladoturki pregnali, a prej so več stoletij gospodovali v Carigradu. Blaž Ibanez pravi, da so do mladoturške revolucije reprezentirali mestno policijo carigradskih. Imeli so svoj poseben resort: skrbeli so za javno znaostnost. Samo tem psom se je bilo zahvaliti, da niso bile mestne ceste polne gnaj in pocrkanih živali. Leta 1910 so pač ustanovili za Stambul, Peru in Skutari nekaj municipij, ki je kupil nekaj voz za škropljenje ulic in najel nekaj čudovito indolentnih cestnih pometačev, ali starega privilegija pasjega rodu ta novotarija ni omejila.

Benetke imajo svoje golobe, ki jih je nekdanja republika mnogo stoletij gojila kakor nekako nacionalno institucijo. Carigrad je imel svoje pse, ki so jih Turki gledali s posebnim respektom, kakor da bi bila od teh psov odvisna eksistencija Turkov na evropskih tleh. In odkar so ti psi izginili, je na tisoče in tisoče pravovernih Turkov, ki so prepričani, da se bodo morali kmalu seliti na azijsko stran. Kako jim je neki zdaj pri sreči, ko čitajo, da pojdejo Bolgari kar naravnost na Carigrad...

Turska tradicija pravi, da so pradedje teh psov prišli kot spremljevalci turške armade iz notranje Azije. Ko je ta armada zasedla Carigrad, so se psi utaborili v razvalinah razdejane mesta. Ti psi so bili bojeviti in pomanjkana vajeni; spremljali so turške vojake na več stoletij trajajočem potovanju iz osrednje Azije do katedrale sv. Sofije in nič se ni torej čuditi, da so bili med Turki deležni uprav človeške popularnosti.

Včasih se je govorilo, da je bilo teh psov do 80 in celo do 100 tisoč v Carigradu. Tedaj je neki podjetni francoski industrijalec ponudil turški vladi ogromno svoto denarja, če mu dovoli, da pusti te pse pobiti in njih kože pobrati. Vlada pa se je ustrašila ljudske nevolje in je ponudbo odbila.

V tej nekdanji pasji republiki carigradski — psi namreč niso imeli gospodarjev — je vladal precej strog socialen red. Vsaka pasja rodovina je namreč imela svojo posebno ulico in nekakega patrijarha, ki je strogo pazil, da se ni kak tuji pes priklatil v ta revir. Če je lakota prignala nekakega psa iz druge ulice, se je takaj vnel boj. Vsaka pasja famila se je držala svoje ulice in če ni bila posebno izstradana, je niti s klobaso ni bilo izvabiti v drugo ulico.

Psi so kaj različno izgledali. V Peri in v Galati, kjer so večinoma fine trgovine, so psi strašno slabo izgledali: bili so sestradani in ušvi, kajti tam je bilo v izloz bah sicer vse polno lepih stvari, a nič takih, ki razvesele in utolažijo pasji želodec. Nasprotno pa so psi v turških ulicah, kjer je polno trgovin z zelenjavo, prav zadovoljno izgledali.

Turški pregovor pravi: Če bi bilo mogoče se s samim gledanjem kake obrti naučiti, bi bili carigradski psi sami izučeni mesarji. V Carigradu ni bilo mesnice, kjer bi ne bilo po 20 do 30 psov gravitečno sedelo. Ti psi so se vedli kakor dobrozgojeni ljudje: proseče so gledali mesarja, nepremično so ga gledali in čakali, da kaj dobe... večkrat so seveda dobili udarec z jermenom kakor kosti, zakaj tudi turški mesar postane nejevoljen, če mu truma psov zasede prag in odganja odjemalce.

Vobče pa so Turki res nežno skrbeli za te pse. Če se je kateremu psu zljubilo, da se je vlegel sredi ceste in zaspal, je kotičaj skrbno pazil, da se mu je umaknil. Če je psica pod milim nebom vrgla mladice, je dobri Turek prinesel škatljo ali košaro slame, da so mladici mehko ležali; taki

"rodbinski dogodki" so časih za celo uro ustavili ves promet v dotični ulici, ne da bi se bil kdo pritožil.

Blaž Ibanez pripoveduje: Prve noči v Carigradu so bile zame strašne. Stanoval sem v hotelu, ležečem ob glavni cesti; bila je jasna noč, mesec je svetil — psi so pa tulili, tulili in tulili, tako grozno, da bi se bil najraje ustrešil. Naslednje jutro mi je star Turek rekel: Kadar v Carigradu psi ne bodo več oblažali meseca, se bo začel podirati polumesec na Aji Sofiji...

Psi več ne lajajo... Bolgari pa pravijo, da pojdejo kar naravnost na Carigrad. Joško.

Turški častniki in avstrijski.

"Slov. Narodu" v Ljubljani piše prijatelj: Pred tedni sem se vozil z dvema tovarišema iz Skoplja v Makedonijo proti Ristovu. V istem kupeju je bilo več turških častnikov, ki jih je turška vlada poslala na čelu njihovih vojev proti upornim Albancem v Veles. Ko so Albanci zapustili Skopje in se vrnili k svojim ognjiščem, je vojna uprava poslala te častnike na srbsko in bolgarsko mejo. Nekaj teh častnikov se je vozilo z nami. Prepričani, da nas ni eden od teh častnikov ne razume, smo prav neženirano govorili med seboj slovensko in če se ne motim, je celo padla marsikatera ostra beseda o turških razmerah. A kako smo se začudili, ko so ti turški častniki jeli z nami govoriti v gladkem macedonsko-slovenskem narečju. Ti turški častniki so bili torej večji jezika macedonskega krščanskega prebivalstva. Če uvažujemo, da so bili do leta 1909 v Turčiji kristjani izključeni od vojaške službe in da vsled tega častnikom ni bilo treba znati drugega jezika, kakor turškega, je to naravnost presenetljivo dejstvo. Zlasti ako primerjamo razmere pri nas (v Avstriji). Kako pa je pri nas, v Avstriji? Pri avstrijskih polkih je večina častnikov, ki nima pojma o jeziku moštva. In vendar je zlasti v vojnih časih naravnost neprecenljive važnosti, da se oficirji lahko sporazumejo z vojaki v njihovem maternem jeziku. Na Turškem to znajo po zaslugi cenniti, v Avstriji pa se smatra to za bagatelo. Ničesar drugega se sicer ne moremo naučiti od Turkov, v tem oziru pa bi jih naša (avstrijska) vojna uprava lahko posnemala v svojem lastnem interesu.

Cesar Fran Josip o položaju. V političnih krogih je vzbudila veliko pozornost beseda, ki jo je te dni izpregovoril cesar Fran Josip napram predsedniku avstr. delegacije. Dobrnigu. Obrnil se je k njemu in dejal: Želim, da bi bil skoraj rešen ta težavni položaj. Politiški krogi so mnenja, da se te cesarjeve besede nanašajo na težavne komplikacije na Balkanu, obenem pa tudi na razdejane razmere na Ogrskem in neznojni položaj na Hrvaškem.

Avstrijska vojaška patrolja aretirana. Avstrijska vojaška patrolja pod vodstvom poročnika Sekereša je 25. sept. zašla na srbska tla. Bila je aretirana in internirana v belgradski prefekturi.

Po posredovanju avstrijskega poslanika v Belgradu, legacijskega tajnika pl. Pflügla, so uje to patroljo, obstoječo iz ogrskih domobrancev, 27. septembra prepeljali v Zemun na hrvaška tla.

Izmisljena zarota proti srbskemu kralju. Zunanji korespondenti nekaterih francoskih in nemških listov so poročali te dni, da so odkrili v Belgradu zaroto proti srbskemu kralju Petru, ki jo je inšeneriral črnogorski princ — Jurij! Vest je popolnoma iz trte izvita, kar je že takoj razvidno iz dejstva, da črnogorski princ Jurij sploh ne eksistira, in ji je edino le namen, da bi motila prijateljske odnose, ki so v zadnjem času nastali med belgradskim in cetinjskim dvorom.

ZA SAMO 1 DOLAR DOBIVATE "GLAS NARODA" SKOZI 4 MESECE VSAK DAN.

Ne odlašajte!

Ko imate obistne ali jetne nepravilike, katere lahko spoznate po sledečih znakih:

bolečinah v ledjih ali oteklih nogah ali
sklepih, členkih,
temno barvani vodi, neprijetnem okusu v
oteklosti pod očmi, ustih,
usedlini v vodi, vodnih nepravilikah.

ne odlašajte — ne zanemarjajte jih, pričnite zdravljenje takoj s

SEVEROVIM ZDRAVILOM ZA OBISTI IN JETRA

(Severa's Kidney and Liver Remedy)

Najboljši učinki slede njegovi rabi. Primerno je za stare in mlade ljudi obeh spolov.

Cena 50 centov, večja steklenica \$1.00

Da ozdravite prebavne nepravilike, da okrepite želodčne mišice in da si pridobite redno delovanje črev, rabite

Severov Življenski balzam

(Severa's Balsam of Life)

Cena 25 centov.

Ker je zdravje celega ustroja odvisno od zdravih črev in jeter, bi morali ljudje, ki imajo zabasana in bolna čreva, uživati

Severove

Kroglice za jetra

(Severa's Liver Pills)

Kadar potrebujete zdravila, naj bodo Severova. Prodajajo jih lekarnarji povsod. Zavrinite nadomestitve. Pismeni zdravniški dobite takoj, ako pišite na

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Društvene tiskovine!

zahval ima naša slovenska unijska tiskarna za lepe in najcenejše tiskovine od slovenskih društev po celi Ameriki.

TISOČE

MILIJONE tiskovin je že naredila naša tiskarna za Slovence po celi Ameriki. Pravila, pisemski papir, zdravniška sprave, kuverte vseh mer in barv, sploh izdelujemo vse mogoče tiskovine po najnižjih cenah. Točna in vestna postrežba. Slovenci, naročite svoje tiskovine v slovenski unijski tiskarni.

MILIJONE

Clevelandska Amerika, 6119 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

Vprašajte za cene nas, predno se obrnete drugam in prihranili si boder nekaj denarja.

Rojaki!

Največja in najbolj varna hranilnica v stari domovini vrhniškega okraja je

Slovenci!

Vrhničani!

Občinska hranilnica na Vrhniki.

Posluje še le tretje leto in se ji je zaupalo že nad en milijon sedemsto tisoč kron hranilnih vlog. V to hranilnico nalagajo tudi sodnjne denar mladotletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Vložni denar obrestuje po 4½% brez vsakega odbitka.

Za varnost denarja porokuje cela občina vrhniška z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Hranilnica je pod strogim nadzorstvom vlade. Vsaka izguba v ti hranilnici — tudi v slučaju vojske je popolnoma izključena.

Denar pošiljate po pošti ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na Občinsko hranilnico na Vrhniki in NE v kako drugo manj varno hranilnico ali posojilnico. Nam pa takoj pišite po kateri banki dobimo za Vas denar. Občinska hranilnica sprejema tudi hranilne knjižice drugih hranilnic in posojilnic kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily)
Owned and published by the
Slovenian Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Na celo leto volja list za Ameriko in
"pol leta" . . . \$3.00
"pol leta" . . . 1.50
"pol leta" . . . 1.00
"pol leta" . . . 2.00
"pol leta" . . . 1.50
"pol leta" . . . 1.00
"pol leta" . . . 1.50

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan iz
vseh delov in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebno se ne
prejeto.
Denar naj se blagovito pošilja po
Money Order.
Pri sprejembi kroja naročnikov
prosimo, da se nam tudi prejšnje
bivaletične naznani, da hitro najdo
mo nevolnosti.

Dopisom in pošiljatkam naredite ta na-
zov.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4657 Cortlandt.

Koncem tedna.

Napadalec na col. Roosevelta
pač ni mislil, da je napravil s
svojim zločinskim in vse obsej-
nim vrednim činom reklamo za "Ted-
dyja", katere ni preplačati.

Napadalec je Nemeč, toda radi
tega ne maramo očitati nemške-
mu narodu tega zločina. Tako
mi. Kako bi pa rohnelo nemško
časopisje, če bi bil napadalec kak
Slovani!

Kakor je videti, se balkanske
male države preklicano malo
zmenijo za "mirovno posredova-
nje" velevalisti. Balkanske drža-
ve pač dobro poznajo pohlepne
želje vlasti, ki se jim usiljujejo
kot "prijetelji".

Londonski listi menijo, da bi
mogli samo "čudež" preprečiti
splošno klanje na Balkanu. Ču-
dež je v resnici ta, da se krvavi
ples že davno ni začel.

Dobro je, da se je vršil mirov-
ni kongres v Zenevi in ne v Be-
roliinu na Nemškem, kamor so ga
nameravali prvotno sklicati. V
Berolinu, na velikem travniku v
Johannisthalu, se snidejo te dni
zrakoplovi iz vsega sveta, da se
merijo v tekmi metanja bomb iz
zrak. Tudi to pospešuje mir!

Nek list na zapadu meni, da bi
Pierpont Morgan lažje pogrešil
\$150,000, kakor marsikateri od
nas \$115. V tem slučaju bi nam
bilo 15 centov preveč.

Spodnji senator Lorimer upa
dokazati svojo nedolžnost v de-
setih letih. Deset let je dolgo ča-
sa — čas je zlato — koliko de-
narja ga bo tedaj stal njegov do-
kaz?

"Six Cent Egg Club" v Cleve-
landu, ki poziva ameriški na-
rod na boj kot jajce, naj bi začel
pri viru vsega zla. Kako lepo bi
bilo, če bi mogli pripraviti ko-
koši od tega, da bi zastrajkale!

Mrs. Woodrow Wilson je že
naročila v Philadelphiji obleko
za inauguracijo (ustoličenje)
svoje soproga kot predsedni-
ka. Ali se ni nekoliko prenagli-
la? Za to bi bilo tudi še po 6. no-
vembra dovolj časa. In ako zni-
za njen soprog tarif, bi mogla
naročiti obleko še cenejše v Pa-
rizu.

Neko mlado dekle v Reading,
Pa., je naprosilo policijsko po-
moč proti svoji materi. Ki sili
mladenko, da naj poroči nekega
premožnega vdova. Reč. človeka
kar gine, kakšno zaupanje imajo
ljudje v vsegomočnost obla-
sti!

Posledica balkanske vojne je,
da so v Chicagu središču trgo-
vine s žitom, poskočile cene...

Vojna daje spekulantom vsikdar
dobrodošel povod, da poskočijo
s cenami. To se je zgodilo tudi
sedaj. Zato "sveta vojna"...

Slovenske vesti in dopisi.

American Plate Glass Compa-
ny v James City, Pa., katere o-
glas prinašamo v današnjem li-
stu na drugem mestu, je na glas-
su, da delavci v njenih glazurah
nimajo povoda za pritožbe. Slo-
vence sprejema prav rada na de-
lo, in kakor je razvidno iz ogle-
sa, jih sedaj zopet išče, ker ima
veliko naročil. Kdor zna delati
v glazurah, ima sedaj priliko, da
si zaglasi pri tej trdki lep za-
služek.

Cleveland, O. — Naznanjam
vsem sorodnikom in znancom, da
je tukaj umrl moj brat Fran Pe-
rušek, doma iz Savojca štev. 15
pri Ribnici na Dolenjskem. Tu-
kaj zapuška žalujočo ženo, sedem
otrok, dva brata in še enega bra-
ta v domovini. Bolan je bil dol-
gih deset mesecev, umrl je dne
15. okt., pogreb je pa bil 17. okt.
Bil je pri dveh družtvih, pri dr.
sv. Vida in sv. Jožefa; zadnje mu
je napravilo lep pogreb. Bodi mu
blag spomin! — Jakob Perušek,
brat.

Fort Smith, Ark. — Slovenski
rojaki smo se zadnji čas začeli
zelo zanimati za lastne farme. V
našem listu sem čital oglas g. A-
dolf Mantela in takoj sem se po-
dal k njemu. Ko sem dospel do
urada, sem bil kaj prijazno spre-
jet. Z g. Mantelom sva se podala
do Ellis Junctiona in od tam z vo-
zom po farmah, katere ima na
prodag. Jaz in še dva druga Slo-
vence smo kupili vsak po štiri-
deset akrov. Rečem lahko, da je
malo tako lepih krajev, kakor so
v Crivitz. To bo enkrat ena naj-
lepših slov. naselbin. Na lastne
oči sem videl, kako lepo obrodi
krompir, zelje, korenje, žito, de-
telja, sadje; človek bi kar gle-
dal. Zrak je svež in čist, dobra
voda in studenci in v bližini ne-
kaj jezer s prav zlahkami riba-
mi. Največ je pa vredno to, ker
zemljo kupiš direktno od gospo-
darja samega, ne pa od kakšne
kompanije. Gospodar Božidar
Kersten je zelo postrjeljiv in gre
v vseh slučajih farmerjem na ro-
ke. V mestu Crivitz imajo kme-
tiško šolo, ker je za farmerje ve-
likega pomena, mlekarstvo in to-
varno za papir, katero mislijo še
razširiti. Onim Slovincem, kateri
si hočejo pripraviti svoj dom,
svetujem, da naj se obrnejo do
rojaka Mantela in našel bode vse
tako, kakor ogleša. Zahvalim se
mu prav lepo za njegovo postre-
žbo. Če kdo kupi 40 akrov zem-
lje, mu povrne popolnoma vso
vožnjo do centa. Vrnili smo se
vsi veseli in z nadi, da bode-
mo enkrat lahko neodvisni, da
nam ne bode potreba vsak dan
poslušati parne piščalke. — Kar
se pa v Jenny Lind, Ark., dela
tiče, ne svetujem nikomur sem
hoditi, ker je vse prenapolnjeno
z ljudmi. Vreme je tukaj bolj
toplo, kot je navada v tem času.
Pozdrav vsem farmerjem! — To-
maž Terček.

Springfield, Ill. — Po vsem
svetu se budi delavstvo iz dušev-
nega spajanja in tirja pravice, ki
mu gredo po naravnemu pravu.
Tudi tukaj v Springfieldu se je
pričelo delavstvo zanimati za
svoje interese. Iz dogodkov, ki
se vršijo, je spoznati, da bodo
Slovenci v kratkem času tvorili
močno četo v delavski stranki.
Le tako naprej! Edino v tem je
naša rešitev. Velikega pomena za
nas delavce so pa tudi podporni
društva. To smo lahko zopet raz-
videli, ko je smrt dne 9. oktobra
iz naše sredine pobrala brata Fr.
Kramerja še v mladeniški dobi,
šel je komaj 18 let. Zavarovan
je bil pri društvu sv. Barbare št.
23, spadajoče v Forest City, Pa.,
katerega člani smo ga dne 11. t.
m. spremili k zadnjemu počitku.
Bodi mu lahka zemlja! Žaluj-
očim starišem in sestram pa izre-
kamo naše sožalje. Slovenci in
Slovenke, ki še niste pri nobe-
nem društvu, zavedajte se in pri-
stopajte k društvom, dokler je
še čas. V bolezni potrebuje člo-
vek podpore, katero dobi od
društev, pa tudi po smrti se olaj-
ša beda ostalih. Najsibodi sin ali
hčer, ki zapuška stariše, ali o-
bratno, stariši, ki zapuščajo o-
troke, vsem pride prav. Pri na-
šem društvu se lahko zavarujejo

ci. Na redni mesečni seji je skle-
nilo naše društvo, da se udeležijo
veselice, katero priredi žensko
društvo "Zmagosnna Krona"
št. 184 S. N. P. J. dne 19. okt. v
dvorani S. Repovič na 15. ulici.
Nadalje je sklenilo, da tisti čla-
ni, kateri se niso udeležili naše
veselice dne 4. julija in tudi še
niso plačali en dolar v blagajno,
da isto poravnajo do prihodnje
seje. Obenem hočem tudi vse od-
bornike, kateri so bili izvoljeni
za bodoče leto, navesti, in sicer:
Ivan Peternel, predsednik; Ivan
Planinšek, podpredsednik; Josip
Golob, I. tajnik; Fran Furlan,
II. tajnik; Josip Usman, blagaj-
nik; Josip Kampuš, Ivan Furlan
in Mihael Darovec, nadzorniki;
Urban Istenič, vratar; Fran Bek,
poslanec; Venceslav Peternel, Jo-
sip Burear in Louis Darovec, za-
stavonoše; Karol Vertovšek, a-
merikanski zastavonoša. — V so-
boto dne 12. okt. je prišel v našo
naselbino Etbir Kristan in je ho-
tel predavati o socializmu. Pa
kaj se je zgodilo? Kmalu bi mu
bil govor zabranjen. Že se je mu-
žbrala lepa množica Slovencev,
Slovenk, Hrvatov in drugih Slo-
vanov iz Springfielda in okolice,
kar pridrdra avtomobil s pol du-
kata šerifov in z mestnim župa-
nom. Bile je namreč županu po-
ročano, da misli Etbir Kristan
bolj o anarizmu govoriti nego
o socializmu. Župan se je hotel o
tem osebno prepričati in je tudi
dalje časa govoril s Kristanom
in slednjič mu je dovolil govor.
Kdo je bil tega kriv, lahko vsa-
kdo ve. V govoru je Kristan do-
bro udrihal po ameriških iz-
koriščevalcih delavskega ljud-
stva, priporočal je tudi topla, da
naj delavci vedno in povsod
sloj skupaj držijo in naj bi se
kar je mogoče tudi v politični
stranki organizirali. Predno pa
je Kristan govoril, mu je tukaj-
šnja slovenska godba v pozdrav
zaigrala in pevsko društvo "Pre-
šern" mu je zapelo. Po konča-
nem govoru je sledila plesna za-
bava. — Josip Golob.

Milwaukee, Wis. — Prosim,
priobčite nekoliko odgovora g.
Lavriču na njegov dopis v Glasu
Naroda z dne 21. sept. On, kot
delegat S. N. P. J. iz Yukon, Pa.,
napada tukajšnje socialiste kot
oderube in toži, da je njegova v
resnici obilna oseba največ trpe-
lja. Ker se pa to očitno ne tiče
samo mene, temveč on očita to
za greh vseh tukajšnjih sociali-
stov, kateri pač po mojih mislih
niso krivi današnje neznozne dra-
ginje, kar upam, da mi tudi g.
Lavrič potrdi, radi tega sem pri-
siljen stvar pojasniti. G. Lavrič
je bil pri meni na hrani in stano-
vanju 12 dni, računal sem mu za
vse skupaj \$7, torej ne prav po
60c na dan, kar je v resnici oko-
lu 10c na dan več, kot računam
mojim stalnim boardarjem; in to
je menda vzrok oderuštju, kate-
rega so pa po njegovih mislih
krivi le tukajšnji socialisti. To-
liko v pojasnilo rojakom, kateri
si žele obiskati Milwaukee, a si
vsled dopisa g. Lavriča ne bodo
upali, misleč, da jih bode mo-
tukajšnji socialisti takoj na meh
odri. — Josip Žura.

Chisholm, Minn. — Tu v naši
naselbini se je pripetila grozna
nesreča. Preko jezera Long Fear
so se podali na svoj dom v nede-
ljo zvečer trije Slovenci z malim
čolnikom. Ker jih dolgo časa ni
bilo od nobenega kraja, smo se
podali na breg in tam smo našli
njihove klobuke in eno suknjo.
Mestni župan Jos. Austin se je
zelo trudil s pomočjo policije, da
bi dobil ponesrečene na površje,
toda do danes se jim še ni posre-
čilo. Čolnček smo našli na zap-
adni strani jezera. Ponesreče-
ni so: Anton Gorše, doma iz Do-
lenje vasi pri Ribnici, samski, za-
puška tukaj sestro Josipino, bra-
ta Frana in v domovini staro ma-
ter; Tine Dolinar, doma iz Šiške
pri Ljubljani, zapuška tukaj bra-
ta, v stari domovini pa tri nede-
rasle otroke in ženo; Fran No-
san, doma iz Dolenje vasi pri
Ribnici, zapuška tukaj žalujočo
ženo in 2 otroke, v domovini pa
stariše. Samo Anton Gorše je bil
član društva sv. Jožefa K. S. K.
J., ostala dva pa žalibog nista
spadala k nobenemu društvu. —
Rojaki, ki še niste pri nobenem
društvu, naj vam bode ta slučaj
v opomin! Ne čakajte prihod-
njih sej, ampak precej pristopi-
te! — Žalujoč rojak.

ZA SAMO 1 DOLAR DOBI-
VATE "GLAS NARODA" SKO-
POŠILJATE VSAK DAN.

"Mal položi dar, domu na altar".

Težak boj bijemo Slovenci za
svoj narodni obstanek, za obram-
bo svojega jezika in svoje dedne
grude.

Lepa je slovenska zemlja že sa-
ma po sebi, še lepša, ker je naša
domovina in dragocena dedščina
po naših pradedih, ki so žrtvovali
za njeno obrambo čisto svojo kri-
zavajajo nas za njo drugi narodi
in teknujejo med seboj z veliki-
mi žrtvami, kdo si pridobi preje
in več tega lepega in svetovno-
važnega sveta.

Nemila naša sosedna, na severu
Nemec, z juga Italijan, vporab-
lja vsa mogoča sredstva, da ši-
rita svoje ozemlje na škodo naše
domovine in našega naroda.

Tam, kjer se ne da kupiti na-
šega sveta in naših ljudi po nem-
škem društvu "Südmark", sku-
šata nam potučiti agresivni šol-
ski družbi "Schulverein" in
"Lega nazionale" slovenske otro-
ke, vdihajoč jim nemškega, oziro-
ma italijanskega duha in sovra-
žnost do vsega, kar je slovenske-
ga. Tam, kjer nam določujejo u-
sodo tuje večine, uničujejo nam
naše manjšine s tem, da nam ne
dovoljujejo sredstev, s katerimi
bi se mogli kulturno in gospodarsko
razvijati kot Slovenci na rodni
zemlji. Tako nimajo Slovenci na
Koroškem slovenskih ljudskih
šol, v Trstu, ki je največje sloven-
sko mesto, nimajo niti enega raz-
reda slovenske ljudske šole, a po
mnogih obmejnih krajih izgublja-
mo šolo za šolo, pokrajino za po-
krajino. Iz teh ogroženih pokra-
jin prihajajo obupni klici: Na po-
moč!

Uvažuje nevarnosti, ki prete-
našemu narodu in slovenski do-
movini, sklenili so l. 1885, previd-
ni slovenski rodoljubi ustanoviti
društvo sv. Cirila in Metoda, ka-
tera gradi in vzdržuje slovenske
šole v ohih krajih med Slovenci,
kjer se jim iz javnih sredstev ne
da šol, v katerih bi se poučevalo
na podlagi materne slovenske-
ga jezika. Nemške in italijanske
šole so nam potučile mnogo,
mnogo slovenskih otrok in nam v
razmerju s tem skrčile meje naše
domovine. Tam pa, kjer je posta-
vila družba sv. Cirila in Metoda
svoj učni zavod, zgradila je po-
svetno svetišče in krepko trdnjavo,
kjer se vzgajajo odločni zna-
čiji, ponosni sinovi in branitelji
slovenske domovine.

Družba sv. Cirila in Metoda je
ustanovila in vzdržuje: na Stajer-
skem dvorazredno ljudsko šolo na
Muti, 2. razred slovenske ljud-
ske šole v Mariboru in otroške
vrtece v Celju, v Gaberju, v Hrast-
niku (2), v Mariboru in v Ormo-
žu. Na Koroškem ima štirirazred-
no ljudsko šolo v St. Rupertu pri
Velikoven. Na Gorškem je druž-
bena dvorazredna z otroškimi
vrtem v Krmini in v Gorici in
otroški vrtec v Rocolu, v Rojaniu,
pri Sv. Ivanu, v Škedenju, na Vr-
deli in pri Sv. Mari Magdaleni,
pa šestrazredna dekliška šola na
Acquedottu in druga enaka pri
Sv. Jakobu s petimi sporednica-
mi, tu je tudi deška ljudska šola
petrazredna s petimi sporedni-
cami. Poleg tega se je v raznih
krajih pospeševal pouk in tudi
revnim učencem se je oskrbelo
šolskih potrebščin.

Na slovenskem obrambnem in
prosvetnem polju deluje družba
izza leta 1885, in širi svoj delo-
krog v tisti meri, kakor jej dopu-
ščajjo sredstva.

Kolike važnosti je njeno delo-
vanje, pričajo tisoči in tisoči slo-
venskih otrok, ki so se z družbe-
no pomočjo ohranili našemu na-
rodu. Saj se je poučevalo n. pr. v
šolskem letu 1911-1912 na druž-
benih šolah 1897 učencev v otro-
ških vrtech pa je bilo gojencev
1408. Koliko važnosti je družbe-
no delovanje, pričajo tisoči za-
vednih Slovencev, ki stoje na
braniku našega naroda in v nje-
gov blagor žrtvujejo lepe darove
po naši družbi. Med tem ostanejo
nesmrtni veliki dobrotniki: Po-
lak, Kotnik, Fabjančič in gospa
Vilharjeva, ki so v svojih oporo-
kah več stotisoč zapustili družbi
sv. Cirila in Metoda. Kolike važ-
nosti je družba sv. Cirila in Me-
toda, priča tudi naš narodni na-
sprotnik, ki ne črti nobenega slo-
venskega društva huj kot našo
družbo, poznavajoč njeno sloven-
stvo osrečujejoče delovanje.

In še so mnogi slovenski kraji,
kjer čutijo naši rojaki nujno po-
trebo, da bi raztegnila družba sv.
Cirila in Metoda svoje delo tudi
med nje, in iz teh ogroženih po-
krajn prihajajo glasnejši in glas-
nejši klici na družbo za pomoč.

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem

Zanemarjen prehlad.

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER

odstrani nevarne posledice, ako
se pravočasno rabi po predpisih,
ki so natisnjeni na ometu. 25c.
in 50c. steklenice. — Fazite na
ime in sidro na ometu.

F. AD. RICHTER & Co., 215 Pearl Street, New York, N. Y.
Dr. Richterjev Congo Piliolo olajšajo.
(25c. ali 50c.)

češ, nevarnost je že v tem, ako se
s pomočjo odlašajo. Kako težko je
v toliki potrebi pomoč odrediti, a
vendar se je to moralo zgoditi že
večkrat, ker ni sredstev: družbe-
no vodstvo je v velikih skrbih,
kako vzdržati zavode, ki so že u-
stanovljeni in jih izpopolniti v
smislu storišnih vodstvenih skle-
pov.

Proračun za leto 1913 kaže do-
hodkov K 140.000, stroškov pa
K 334.850, torej primanjkljaja
K 194.850

Pri tem važnem in težkem delu
išče družba prijateljeve med Slo-
vence in išče dobrih rodoljubov, s
katerih pomočjo bi nadaljevala
svoje blagoslovljeno delovanje.

Tako so slišali naše vabilo tudi
mnogi rojaki v daljni Ameriki, ki
se spominjajo v ljubezni svoje
rodne domovine in so s poslanimi
prispevki naši družbi zasvedočili
svojo slovensko zvestobo. Iskrena
jim hvala!

Družba sv. Cirila in Metoda se
nadeja, da jej dosedanj prija-
telji ohranijo svojo naklonjenost,
prosi pa s tem pismom posebno v
Ameriki bivajoče "Slovence" do-
brotno podpore.

Prav tužina spominja, kako mi-
la je domovina. In ko se, cenjeni
rojaki, spominjate svoje rodne
zemlje, svojih sorodnikov in vse-
ga, kar vam je draga na Slo-
venemskem, spominjate se tudi
družbe sv. Cirila in Metoda v
Ljubljani s svojimi darovi in bo-
dite prepričani, da s tako podpo-
ro pospešujete najplemenitejše
delo v slovenski domovini.

Vodstvo družbe sv. Cirila in
Metoda v Ljubljani,

Andr. Senekovič, I. r.
prvomestnik.
Anton Berce, I. r.
tajnik.

Društvene vesti za Greater New York in okolici.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO
PODPORNO DRUŠTVO

za Greater New York in okolico v obsegu
dvajsetih milj, s sedežem v New Yorku.
Ustanovljeno 17. decembra 1911.

ODBOR:
Predsednik: LUDOVIK BENEDIK,
R. I. Ex 178.

Podpredsednik: JOSIP POGACNIK,
66 Ten Eyck St.
Brooklyn, N. Y.

Prvi tajnik: VINKO ZEVIK,
cor. Irving Ave. & Halsey St.
Brooklyn, N. Y.

Drugi tajnik: ALOJZIJ SKRABAR,
424 East 9th St.
New York, N. Y.

Blagajnik: FRANK GIOVANELLI,
923 Garden Avenue,
Hoboken, N. J.

Nadzorniki:
IVAN INTIHAR,
21 Webster St. Newark, N. J.

PETER PETEK,
308 E. 6th St., New York, N. Y.

ALOJZIJ ANDOLSKA,
R. I. Ex 178.

Seje se vrše vsako četrto soboto v
mesecu v Schuetzen - Hall, 12 Saint
Marks Place (8. ulica) New York, N. Y.

Prihodnja seja, ktera je ob
enem četrtnu, bode dne 26.
OKTOBRA 1912. Pričetek to-
no ob 8. uri zvečer. Pri tej seji
imamo rešiti več važnih točk, zato
naj se bratje in sestre blagovol-
jo polnoštevilno in pravočasno
vdeležiti. Po seji se proži vsake-
mu prilika vdeležiti se veselice,
ktero priredi žensko podporno
društvo sv. Ane v istem poslopiu.

Rojaki in rojakinje, pristopite
v naš krog, ker edini namen na-
šega društva je: podpirati drug
druga in gojiti slovensko na-
rodno zavest in bratoljubje.

Naše geslo je: "V slogi je
moč!"

Veselice 1912/1913:
Slovensko samostojno bolniško
podporno društvo priredi v sobo-
to, dne 11. januarja 1913 I. LET-

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

za Zedinjene države Severne Amerike.

Sedež: FOREST CITY, Pa.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

OBORNIKI:

Predsednik: MARTIN GERMAN, Box 431, Forest City, Pa.
Podpredsednik: JOSEF PETERNEL, Box 55 Willock, Pa.
I. tajnik: IVAN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: STEFAN ZABRICH, Box 508, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIC, Box 537, Forest City, Pa.

NADZORNIKI:

Predsednik nadzornega odbora: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
I. nadzornik: IGNAČ PODVASSNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
II. nadzornik: FRANK BUNK, 50 Mill St., Luzerne, Pa.
III. nadzornik: ALOJZ TAVCAR, 299 Cor. N. — 3rd St., Rock Springs, Wyo.

POROTNI IN PRIZIVNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: PAUL OBREGAR, Box 52, Collinsville, Ill.
I. porotnik: MARTIN OBERZAN, Box 51, Mineral, Kans.
II. porotnik: ANDREJ SLAK, 718 Isler St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. J. M. SELISKAR, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Dopis naj se pošilja I. tajniku IVAN TELBAN, P. O. Box 187, Forest City, Pa.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

NO VESELICO v "Lidenkranz Hall" v Brooklynu.

Društvo sv. Franciška priredi
kakor običajno tudi letos dne 31.
decembra SILVESTROV VEČER
in v soboto, dne 1. februarja 1913
LETNO VESELICO v dvorani
"Delavskega Sokola" v New
Yorku.

Društvo sv. Jožefa priredi prvo
soboto po Martinovem, t. j. 16.
novembra, običajno jesensko ve-
selico.

Društvo Sv. Petra priredi na
zahvalni dan, v četrtek, dne 28.
novembra 1912 v prostorih brat-
rov Vogrič v Brooklynu družin-
sko zabavo; v soboto, dne 4. ja-
nuarja 1913 pa v Liederkrantz
Hall v Brooklynu 9letno veselico.

Društvo sv. Ane priredi v sobo-
to, dne 26. oktobra 1912 letno ve-
selico v "Schützen Hall" v New
Yorku.

Slovensko pevsko in dramatič-
no društvo "Domovina" priredi
v nedeljo, dne 24. novembra 1912
popoldne v cerkveni dvorani 135
druga ulica v New Yorku igro
"Bratrance" in igro s petjem
"Kovačev študent". Obširnejši
vspevored bode pravočasno objav-
ljen in med rojake razdeljen.

Osrednja podružnica družbe
Sv. Cirila in Metoda priredi v so-
boto, dne 25. januarja 1913 letno
veselico v "Beethoven Hall" v
New Yorku.

Društvo "Bratska Zve

Letopisana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

BRADNIKI

Pradednik: IVAN GERM, 607 Cherry Way or Box 57 Braddock, Pa.
Podpredsednik: IVAN PRIMOŽIČ, Eveleth, Minn. Box 641.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZIC, Ely, Minn., Box 434.
Pomoćni tajnik: MIHAEL MRAVINEC, Omaha, Neb., 1536 So. 15th St.
Blagajnik: IVAN GOZDE, Ely, Minn., Box 106.
Naupiki: FRANK MEDOSH, St. Chicago, Ill., 4833 Ewing Ave.

VRHOVNI ZDRAVNIKI

Dr. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 980 No. Chicago St.

NADZORNIKI

ALOIS KOTELIC, Salida, Colo., Box 588.
MICHAEL KLOBUCHAR, Camulet, Mich., 115 - 7th St.
PETER SPEHAR, Kansas City, Kan., 422 No. 4th St.

POROTNIKI

IVAN KERZISNIK, Burdine, Pa., Box 131.
FRANK GOZDE, Chisholm, Minn., Box 718.
MARTIN KOCHERVAR, Pueblo, Colo., 1219 Miller Ave.

Vsi dopisni se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljke pa na glavnega blagajnika Jednote.

Jednotinske glasilo: "GLAS NARODA".

Sv. Ciril in Metod št. 1, Ely, Minn.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: W. Sop 1889-15597-1000-2
Društvo šteje 138 članov.

Sv. Srca Jezusa št. 2 Ely, Minn.
Dne 1. oktobra 1912.
Črtani: John Melhe 1874-11143-1000-4
Društvo šteje 138 članov.

Sv. Barbara št. 3 La Salle, Ill.
Dne 1. oktobra 1912.
Suspendirani: Anton Šiška 1883-11201-1000-3
Anton Turk 1871-1755-1000-4
Društvo šteje 83 članov.

Sv. Barbara št. 5, Soudan, Minn.
Dne 1. oktobra 1912.
Zopet sprejeti: Ana Stephen 1879-8229-1000-3
Geo. Stephen 1885-709-1000-3
Društvo šteje 39 članov in 17 članic.

Sv. Marija Pomagal št. 6 So. Lorain, O.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: John Dugan 1885-15601-1000-3
Društvo šteje 33 članov.

Sv. Ciril in Metod št. 9 Calumet, Mich.
Dne 1. oktobra 1912.
Odstopili: Fr. Svetlich 1890-14099-1000-2
Društvo šteje 223 članov.

Sv. Štefan št. 11, Omaha, Nebr.
Dne 1. oktobra 1912.
Zopet sprejeti: Matt. Gregar 1880-13789-1000-4
Društvo šteje 52 članov.

Sv. Alojzij št. 13, Baggetley, Pa.
Dne 1. oktobra 1912.
Zopet sprejeti: John Korban 1887-11405-1000-1
Društvo šteje 44 članov.

Sv. Ciril in Metod št. 16 Johnstown, Pa.
Dne 1. oktobra 1912.
Suspendirani: Frank Švigel 1878-1256-1000-2
Frank Oblak 1879-13328-1000-4
Marija Švigel 1886-17309-1000-3
Društvo šteje 108 članov in 53 članice.

Sv. Alojzij št. 18 Rock Springs, Wyo.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: John Kovacevic 1887-15606-1000-2
Anton Kovacevic 1884-15607-1000-3
Suspendirani: John Chodak 1884-12640-1000-3
Društvo šteje 218 članov.

Sv. Alojzij št. 19 Lorain, Ohio.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: Frank Ferhlan 1882-15608-1000-3
Marija Ule 1887-15609-1000-2
Odstopili: Frank Zgonc 1881-4709-1000-2
Društvo šteje 83 članov in 42 članice.

Sv. Jozef št. 20 Gilbert, Minn.
Dne 1. oktobra 1912.
Suspendirani: Andrej Oran 1887-5962-1000-1
Društvo šteje 68 članov.

Sv. Mihael št. 27 Diamondville, Wyo.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: Anton Koren 1889-12431-1000-1
k društvu št. 37.
Prvo društvo šteje 36 članov, drugo društvo 138 članov.

Sv. Jurij št. 22 Chicago, Ill.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: Emil Bedar 1890-15610-1000-2
Marija Mohar 1882-15598-1000-3
Suspendirani: Marko Katič 1875-10505-1000-4
Društvo šteje 121 članov in 48 članic.

Sv. Jozef št. 23 San Francisco, Cal.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: John Ivoje 1870-15599-1000-6
Jacob Kap 1882-5737-1000-6
Katarina Kastele 1889-889-1000-3
Društvo šteje 122 članov in 44 članice.

Sv. Jozef št. 23 San Francisco, Cal.
Dne 1. oktobra 1912.
Umrl: John Pohmek umrl dne 25. avgusta 1912. Vzrok smrti je bila vodenica. K Jednoti je pristopil dne 26. dec. 1901.
Društvo šteje 122 članov.

Sv. Ime Jezusa št. 25 Eveleth, Minn.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: John Katnik 1880-15611-1000-4
Anton Okoren 1871-12-1000-6
John Suštar 92-12-1000-2
Anton Nemgar 17-15600-1000-3
John Šolter 92-01-1000-3
Karel Gornik 80-02-1000-4
Zopet sprejeti: Alojz Sador 1877-11826-1000-4
Suspendirani: St. Predanik 1889-6105-1000-1
Franc Bobek 1884-11958-1000-1
Andrej Pregelj 1882-11151-1000-3
John Janković 1886-1630-1000-3
Juri Tešak 1882-721-1000-5
Društvo šteje 148 članov.

Sv. Štefan št. 26, Pittsburg, Pa.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: Frank Kaluša 1884-15614-1000-1
Jacob Novak 1875-15615-1000-5
Jacob Ploh 1887-15616-1000-3
Anton Šef 1886-15617-1000-3
Prememba zavarovalnice: Tereza Šarboč 1887-13242-1000-3
Društvo šteje 67 članov in 20 članic.

Sv. Mihael št. 27, Diamondville, Wyo.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: Urška Homan 1889-15619-1000-2
Frank Homan 1881-15618-1000-4
Zopet sprejeti: John Znidarčič 1892-13463-1000-1
Josi Kozak 1887-14349-1000-2
Društvo šteje 37 članov in 13 članice.

Marija Danica št. 28 Sublet, Wyo.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: John Kočevar 1889-15620-1000-1
Društvo šteje 31 članov.

Sv. Jozef št. 29 Imperial, Pa.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: John Putoverh 1872-15621-1000-6
John Medved 1891-15622-1000-1
Franc Vidrih 1891-15623-1000-1
Max Pustoverh 1896-15623-1000-1
Zopet sprejeti: John Maček 1870-2582-1000-4
Mike Jeronik 1886-12257-1000-6
Franciška Maček 1874-9006-1000-4
Društvo šteje 54 članov in 27 članic.

Sv. Jozef št. 30 Chisholm, Minn.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: John Bačić 1872-15625-1000-1
Margareta Janecik 1894-15626-1000-1
Društvo šteje 211 članov in 44 članice.

Sv. Jozef št. 31 Braddock, Pa.
Dne 1. oktobra 1912.
Umrl: Fr. Svetlich 1890-14099-1000-2
Društvo šteje 223 članov.

Sv. Alojzij št. 32 Mineral, Kan.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: Gašper Leskovic 1885-15633-1000-3
Suspendirani: Aloje Lopor 1872-6199-1000-4
Jacob Vidrih 1877-5530-1000-3
Društvo šteje 64 članov.

Sv. Jozef št. 33 Little Falls, N. Y.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: John Koisek 1881-15634-1000-4
Društvo šteje 97 članov.

Prememba zavarovalnice:
Dne 1. oktobra 1912.
I. Logar 1887-10149-1000-2
Društvo šteje 96 članov.

Sv. Francišek št. 54 Hibbing, Minn.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: Nick Tomič 1880-15635-1000-4
John Tomič 1879-15636-1000-4
Zopet sprejeti: Jos. Ribar 1877-11697-1000-3
John Cmeljak 1881-13331-1000-3
Suspendirani: Marko Hobol 1886-14780-1000-2
Karl Matešič 1881-13331-1000-3
Društvo šteje 56 članov.

Sv. Štefan št. 58 Bear Creek, Mont.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: John Kastelec 1876-15638-1000-5
John Andrius 1885-15639-1000-3
Društvo šteje 46 članov.

Sv. Barbara št. 60 Chisholm, Minn.
Dne 1. oktobra 1912.
Suspendirani: John Stefan 1872-13332-1000-5
Črtani: Luka Radetič 1886-13864-1000-1
Peter Lavellin 1884-13159-1000-3
Anton Abon 1883-13160-1000-3
Milena Toncabel 1893-15079-1000-1
Društvo šteje 42 članov in 5 članic.

Sv. Jurij št. 61 Reading, Pa.
Dne 1. oktobra 1912.
Suspendirani: Josef Kroševac 1872-14265-1000-1
Društvo šteje 39 članov.

Sv. Florijan št. 64 So. Range, Mich.
Dne 1. oktobra 1912.
Zopet sprejeti: John Verderbar 1887-13171-1000-2
Suspendirani: Jacob Jerbič 1887-116931-1000-6
Frank Habat 1886-12244-1000-2
Društvo šteje 25 članov.

Sv. Peter in Pavel št. 66 Joliet, Ill.
Dne 1. oktobra 1912.
Zopet sprejeti: John Omahan 1887-13706-1000-6
Društvo šteje 80 članov.

Sv. Jozef št. 67 Oregon City, Oreg.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: Alojz Fortuna 1890-12080-1000-1
k društvu št. 23.
Prvo društvo šteje 26, drugo 123 članov.

Sv. Alojzij št. 78 Salida, Colo.
Dne 1. oktobra 1912.
Zopet sprejeti: Jacob Dolinsek 1881-14138-1000-3
Joe Ivanšek 1889-15644-1000-2
Wolfe Panien 1887-15645-1000-2
John Mantel 1875-15646-1000-5
Suspendirani: Anton Miron 1889-14016-1000-2
Anton Senko 1886-13868-1000-6
Steve Jakonen 1872-14174-1000-3
Stanko Kukonjan 1882-14174-1000-1
Aloje Bubič 1882-15053-1000-1
Matijev Pečjak 1883-14455-1000-3
Jurij Perkovich 1886-14475-1000-3
Društvo šteje 90 članov.

Sv. Jernej št. 81 Aurora, Ill.
Dne 1. oktobra 1912.
Črtani: John Bosković 1880-11063-1000-3
Društvo šteje 34 članov.

Sv. Barbara št. 79 Heliwood, Pa.
Dne 1. oktobra 1912.
Zopet sprejeti: Frank Anlovar 1888-3922-1000-2
Suspendirani: John Nada 1888-10989-1000-1
John Požaj 1880-13614-1000-4
Društvo šteje 16 članov.

Sv. Martin št. 83 Superior, Wyo.
Dne 1. oktobra 1912.
Pristopili: Anton Ile 1882-15647-1000-3
Jos. Smrke 1872-15648-1000-6
John Mrkelj 1887-15649-1000-3
Franc Kotnik 1888-15650-1000-2
Aloje Floriančič 1888-15651-1000-3
Fr. Kropušek 1888-15654-1000-2
Suspendirani: Pavel Štruter 1892-13948-1000-1
Društvo šteje 80 članov.

Stavke v Avstriji v letu 1911.

Preteklo leto je bilo stavkovno gibanje med avstrijskim delavstvom mnogo živahnije od leta 1910.

Po posameznih deželah se razvrsti število stavk in stavkajočih tako-le:

Stavku	Stavke joči
Češko	251 52,435
Niže Avstrijsko	189 32,558
Galicijska	50 8,381
Moravsko	58 6,683
Šlezija	35 7,466
Primorsko	21 5,424
Tirolsko, Predarlško	17 2,918
Štajersko	32 1,796
Bukovina	13 1,255
Zgornje Avstrijsko	11 1,099
Dalmacija	8 880
Kranjsko	10 607
Solnograško	5 293
Koroško	6 233

Največje število stavk je bilo v stavbinski obrti, namreč 121 s 14,639 stavkajočimi.

Uspehi pri stavkah z meznim gibanjem so bili: v 101 slučaju so dosegli delavci popoln uspeh, v 299 slučajih le delni uspeh in 117 stavk je poteklo brezuspešno.

Rezultati vseh stavk so bile: najmanj 7000 stavkajočih je doseglo popoln uspeh, 97,066 stavkajočih se je moralo zadovoljiti z delnim uspehom in 17,935 delavcev ni doseglo nikakršnega uspeha. Od stavkajočih delavcev je 115,622 delavcev po stavki zopet pričelo delati, 2733 je bilo odpuščenih in 3646 delavcev je prostovoljno zapustilo obrate.

Leta 1911 je bilo 22 izporov v 408 obratih, kjer je bilo zaposlenih 13,566 delavcev, izprtih pa 6375; 2 izpora sta se končala ugodno za delavstvo, 3 izpore so prinesli delavcem kolektivne delovne pogodbe.

Na zaslužku so izgubili delavci za časa stavk 5 in pol milijona kron. Delavnih dni je bilo izgubljenih en milijon in tri četrtine.

NEZGODE NA DELU V AVSTRIJI.

Notranje ministrstvo v Avstriji je izdalo poročilo o nezgodah v delu leta 1909.

Leta 1909 je bilo v Avstriji 129,186 obratnih nezdod (leta 1908 pa 128,435). Od teh je bilo 1252 (1207) s smrtnim izidom, 32,903 (34,014) nezdod je imelo za posledico trajno ali delno nezmožnost za pridobivanje in 95,031 (93,214) nezdod je bilo ozdravljenih ali pa oškodovanih na drugačen način n. pr. zato, ker se nezdoda ni priznala kot obratna nezdoda. Med tem, ko se je število nezdod zvišalo za 752, se je zmanjšalo število oškodovanih za nezdode za 1111.

Odkar obstoja v Avstriji delavsko zavarovanje je bilo ranjenih v industriji 1,502,852 delavcev in delavk. 18,413 od teh je umrlo, 416,410 je bilo težko ranjenih in 1,068,019 je bilo lahko ranjenih.

Narodna nestrpnost nemških krščanskih socialcev.

Pri dunajskem tramvaju bode treba v najkrajšem času popolniti 500 uslužbenških mest. Ker se je pri zadnjem ljudskem štetju priznalo veliko število tramvajskih uslužbencev za Čeha, je ravnatelj tramvaja (ulične železnice) naprosil nacionalno organizacijo na Dunaju, naj mu preskrbi nemških uslužbencev. To se pravi: češki uslužbenci bodo odpušteni, na njihovo mesto pa pridejo Nemci. Nemški "Schulverein" se je obrnil na svoje podružnice s prizivom, v katerem naznanja to željo tramvajskega ravnateljstva in pozivlja nemške ljudi v starosti od 21 do 25 let, naj se prijavijo.

Turška vlada razdeljuje mohamedancem orožje.

Ker so turške oblasti začele razdeljevati orožje med mohamedansko prebivalstvo, se kristjani boje, da pride v kratkem do masakra kristjanskega prebivalstva.

VAŽNO ZA VSAKEGA SLOVENCA!

Vaak potnik, kateri potuje skozi New York bodisi v stari kraj ali pa iz starega kraja naj obišče

PRVI SLOVENSKO-HRVATEKI HOTEL

AUGUST BAOK,
45 Washington St., Ne York,
Corner Cedar St.

Na razpolago so vedno čiste sobe in dobra domača hrana po nizkih cenah.

THE LACKAWANNA.

Najpripravnija železnica za potnike namenjene v Evropo.
V neposredni bližini transatlantskih parnikov.
Prevoz potnikov in prtljage zelo po ceni.

THE ROAD OF ANTHRACITE

Najkrajša pot v Buffalo.
Direktna pot v Scranton in premogovno okrajje.
Med New Yorkom in Buffalo vozi vsaki dan v vsakej smeri po pet vlakov.
Med New Yorkom, Chicagom in rapidom vsaki dan štiri vlaki.
Med New Yorkom, St. Louisom in jugozapadom, dnevni promet.
Med lokalnimi točkami priročen in pripraven promet.

Nadaljne informacije glede vožnjih cen, odhoda in prihoda vlakov itd., se dobe pri lokalnih agentih ali pa pri
George A. Cullen,
prometni nadzornik potnikov
90 West Street,
New York.

Ali ste bolni?

Ako trpite na kakšni nepravilnosti želodeca, kakor: slabi tek, neredni odčisti, riganje, ako ste slabi, bledi in ako Vasa kri ni čista naročite takoj jedno škatuljo

PARTOLA CUKERNIH TABLETOV.

katera stane samo \$1.00 ter Vam zadostuje za več kot jeden mese. Omenjeno zdravilo je od najboljših zdravnikov priporočeno kot najboljša za označene bolezni; in da so v resnici neprekosljivi, kaže dejstvo, da se jih je v tem kratkem času že nad JEDEEN MILIJON škatulj razprodalo.

Dalje ako trpite na katere drugi bolezni kakor: kašelj, reumatizem, trganje po udih, prsni, pljučni bolezni, bolezni jeter ali ledje, glavobol, izpadanje las, ali katere koli tajna spolna bolezen, ter ste že zastojni trošili denar, poskusite od najboljših zdravnikov priporočena zdravila svetovno znane lekarne PARTOS.

Pisma naslovljajte točno na:

The PARTOS PHARMACY

160 2nd Ave., cor. 10th St., New York, N. Y.

Slovenski ceniki se pošiljajo zastoj!

Velikazaloga vina in žganja.

Marija Grill

Prodaja belc vial po.....70c. gallon
črno vino po.....50c. "
Drobnik 4 galone za.....\$11.00
Brinjevec 12 steklenic za.....\$12.00
4 gal. (sodček) za.....\$16.00
Za obilno naročbo se priporoča

MARIJA GRILL,
5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O

A. J. KRASHOWITZ

Oakford Ave., Richwood, W. Va.

trgovina z mešanim blagom

Pri meni dobite vsakovrstno špecerijsko blago, najfineje sveže in suho meso, vse po najnižjih cenah. Imam veliko zalogo finih svežih in suhih klobas, gnjati in plečet.

VSE JE PRIPRAVLJENO IN PREKAJENO PO DOMAČI ŠEGLI.

ROJAKI! Ne hodite k tujcem,

ki vas že toliko časa do kosti

glodajo, temveč podpirajte

domačo obrt to je svojega rojaka.

SVOJI K SVOJIM!

Dvounmo.

Učitelj (kara nepazljivega učenca): "Če Vam razlagam o kameli, glejte mene, ne pa skozi okno!"

Čuden poklic.

"Če delam svoje delo me takoj zaprejo, če pa ne, pa zopet."
"Kaj pa ste pravzaprav?"
"Tat po poklicu."

POZNAVALEC.

"Na svetu je dvoje vrst muz ikaličnih ljudi: prvi proizvajajo godbo, drugi se pa ne dopade."

Svet.

Vedno poslušaj, pa zmeraj molči! Tako boš izvedel neumnosti drugih; drugi pa tvojih ne.

Brez zavisti.

"Moja prijateljica je pa v resnici tako grda, da moram biti prijazen z njo."

Ponos.

"Toraj to je pesnik Stibovič? Kako pokoncu nosi glavo!"
"Saj tudi lahko; oni si domišljajo, da nikdo ne razume njegovih pesmi."

NESPO RAZUM.

"Vi, mati, ali bi mi lahko na svetovali kako dobro partijo?"
"Naša Mica bi se rada možila poskušajte pri njej!"

Reklama.

— Tako sem nesrečen! Devet hčera imam, pa nobeden snubec se ne oglasi!
= Veš kaj — napravi katalog svojih hčera, kakor ga delajo urarji za svoje blago, pa ga razpošlji po deželi — morda se kdo oglasi.

Mala zmeta.

"Toraj to naj bi bila soba z lepim razgledom; jaz ne vidim ničesar."

"Sema! Na desni strani je gostilna 'Zlata zvezda', na levi 'Pri ovci' in ravno nasproti je mestna klet!"

Med otroci.

Jožek in Tonček sta do 5. leta spala v eni postelji. Mati ju je ločila po velikem pretepu in na podlagi naslednjega zaslisa:

Mati: "Jožek, zakaj si Tončka prvi udaril?"
Jožek: "Ker mi ni prepustil moje polovice postelje."
Tonček: "Saj sem mu jo pustil."

Jožek: "Ni res. Rekel je, da hoče imeti svojo polovico sredi postelje, jaz pa naj imam svojo polovico na obeh straneh od njega. Zato sem ga udaril in on spet mene."

Dobra kupčija.

— Kaj pa begaš že ves dan iz hiše v hišo?
= Stanovanje iščem za svojega brata, pa more biti zraven kleti izvrsten vodnjak. In vodnjakov nimajo nikjer več.

— Saj je vendar vodovod upegljan v vse hiše.

— Da, ampak ta voda je predraga! Pomisli, moj brat kupčuje z vinom, moja svakinja pa s mlekom — kam bi pa prišla, če bi morala vodo posebno plačevati.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Prav gotovo.

— Saj bi nič ne rekel, punica je čedna in rad bi jo vzel, ampak slišal sem — hm — da je bil njen oče 18 mesecev zaprt. Bog ve, če ima vsaj kaj denarja?
= Veš — da ga ima. Zastonj vendar ni bil 18 mesecev zaprt.

Oženjen.

Sodnik: "Kaj ste res udarili svojega tovariša s hišnim ključem po glavi?"
"Kaj še, gospod sodnik! Saj sem oženjen in vežnega ključa mi ne da žena pod nobenim pogojem v roke."

Največja sreča.

Sinček: "Oh, mama, jaz bi bil rad sosedov Peter."
"Sema! saj imaš vsega dosti: stanovanje, hrano, obleko, kaj hočeš še več?"
"Toda sosedov Peter zna z ušesi migati."

NEBEŠKE MISLI.

"Kaj še vedno piješ? Odnavadi se že enkrat tega!"
"O, gospod župnik, ko nastavim steklenico k ustom, moram na vsak način pogledati proti nebu in pri tem me navdahuje tako nebeske misli, da ne moram nehati."

Odpravljen.

Sin: "Zakaj je barva upanja ravno 'zelena'?"
Oče: "Zato, ker moraš le toliko časa upati, dokler si 'zelen'!"

Pri poroki.

Župnik bere pri poroki novoročence:

"Žena mora slediti možu povsod..."
"Oh, Ježeš, gospod župnik," je zavzdihnila nevesta, "pomislite vendar, moj mož je postiljon!"

Previden stric.

Franceelj: "Slišim praviti, da ste že naredili oporo. Ali ste se mene kaj spomnili?"

Stric: "Tisoč kron sem ti zapisal, ki naj se ti izplačajo, kadar boš umrl, da boš imel pošten pogreb, ker vem, da bi jih drugače kmalu zapravil."

Zadnja pot.

"Oče, denarja potrebujem."
"Veš, ljubi sin, sedaj pa že moram sam zase skrbeti, ker za naju oba ne morem dobiti več na posodo."

V pasti.

Profesor latinščine: "Krajec, kaj se pravi vstvariti, po latinško?"

Krajec se je učil pod kloppo krščanski navek za drugo uro, je naglo vstal in moško odgovoril: "Iz nič kaj narediti, gospod profesor!"

V ZRCALU ŽIVALSKEGA SVETA.

Dobrotniki

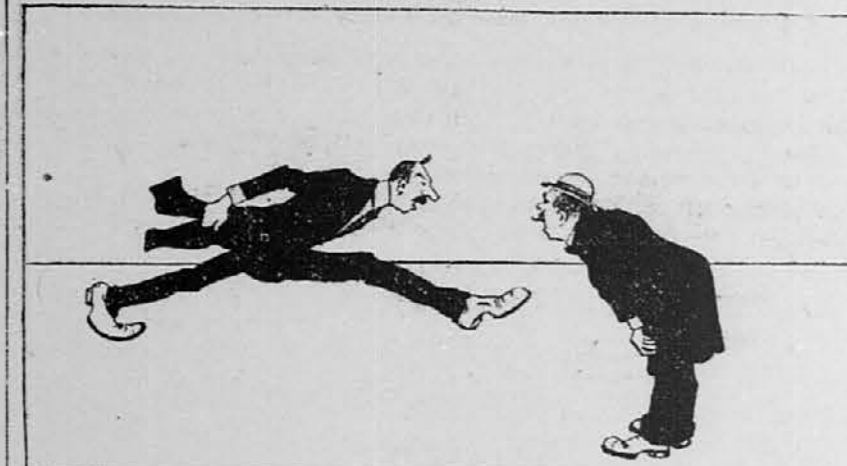
Razmišljen.

Dekla: "Gospod profesor, o-trok je požrl en cent."
Profesor: "To ni nič; tukaj imaš drugega."

Drugače je mislil.

Mati: "Že zopet si se pretepaj in dva zoba si izgubil."
Sin: "O ne, mama, saj jih imam tukaj v žepu."

A TAKO!

"Kam pa, kam pa tako hitro?"
"Moja tašča pride!"
"Toraj na kolodvor?"
"Ne, ne, ravno nasprotno!"

Filozof in žena.

— Kako je neki to, da so vsi filozofi, kar jih je kdaj bilo, imeli grde žene?

— To je pač čisto naravno. Kdor ima čedno ženo, temu se na misel ne pride, da bi s filozofiranjem čas tratil.

Živa ura.

Mati: "Micka, pojdi v spalnico pogledat, če ura še gre."

Micka (vrnivša se): "Ne, mama, ura se ne premakne, samo z repom miga."

Dober svet.

"Kako ti kaj gre?"
"Slabo! Bil sem hudo bolan in sedaj komaj ležem."
"Zakaj pa ležeš." Hodi vendar!"

Ni pijanec.

Zdravnik: "Meni se zdi, da vi v krmi kar brez prestanka pijete..."

Bolnik: "O ne — vmes tudi kajim in snofam."

V družini.

Žena: "Veš kaj — to vendar ni nič, da se sam briješ. Hodi raje k brivcu."

Mož: "Kaj še — brivec je drag, napitnina tudi mnogo znesse, in komodno tudi ni tako, kakor če se doma brijem."

Žena: "A, kaj! Doma pa stojte otroci okrog tebe in gledajo, kako se briješ in so se pri tej priliki od tebe naučili prav po furmanskem preklinjati. Le hodi k brivcu."

V lekarni.

Kmet: "Dajte mi dva metra obveze."

Lekarnar: "Kaj se je pa zgodilo?"

Kmet: "O nič, jutri bode žegnanje."

SAMOZA VESTNO.

Stotnik (vojnim poročevalcem): "Poglejte gospodi, kako dobro je, da sem jaz tukaj. Če bi mene ne bilo, bi ne imeli ničesar za poročati."

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

V glavo se je ustrelil dne 5. t. m. na Vrhniki Janez Tišlar, trgovec s praprotnjo in z zelišč. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico v Ljubljani.

Z ostrim nožem si je sam pre-rezal vrat v neki koči na Begunjski 27 let stari posestnikov sin Rudolf Janez iz Begunj. Vzrok samomora so baje domači prepričani.

Nekaj statistike od Belokranjske železnice. Pri zgradbi železnice je od uposlenega delavstva okrog 52% Hrvatov, 30% Slovencev, 6% Italijanov, 5% Nemcev, ostali so Čehi, nekaj Bolgarov in drugih.

Umrla je v Kranju po dolgi mučeni bolezni v starosti 66 let gospa Franciska Kette, vdova po v Kibinici umrlem e. kr. sodniku Avguštinu Kette. Zaprtila je 4 sinove in 1 neprekosljen hčer. Bila je ljubeznjiva in v vsakem oziru dobrošernega gospa.

Delavsko gibanje. 6. okt. se je z južnega kolodvora v Ljubljani odpeljalo v Ameriko 80 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 50 Slovencev in Hrvatov, 10 Kočevčarjev je šlo na Dunaj kotjanj peč. 15 Hrvatov je šlo v Novo mesto, 70 jih je prišlo pa iz Nemčije, 35 predlinjskih delavcev je šlo v Gorico (Podgorico) in v Litijo.

Zganje ga je umorilo. Na Vrhniki pri Moravčah so ubili Pavla Grošelja, Sokovega iz Krtine. Kdo ga je ubil, ni težko povedati, težje ga bo prijeti. Zakaj če ga zapro, bo vse govorilo, da bi jim bilo brez njega dolgčas na svetu. Pravijo, da je ranjki že tretji fant iz te hiše, ki je umrl tako žalostno in nesrečno smrti. O zganje, kam gre tvoja pot...

Čudni vremenski pojavi. Go-renske Ratoče navadno zapuste lastovce okolo 20. septembra. Letos so naredile izjemo. Vzle-tenu, da je že septembra trikrat snežilo v dolini in da je vse belo prav do vasi, so lastovce 6. okt. še vedno v vasi, kjer se zbirajo v jate. Videti so nekako zbe-gane. Kaj neki to pomeni? Stari možakarji prerokujejo po evetli-ci, ki jo tu zovejo "himelbrand", da letos ali ne bo nič snega ali pa zelo mnogo, češ, da letos ta evetlica ni skoro nič napravila stebila. Skoraj gotovo bude le zadnje.

Aretacija "inženirja" Exner-ja. "Slov. Narod" v Ljubljani piše o tej senzacni zadevi slede-če: Nekaj dni smo čitali po go-tovih listih navdušene slavospe-ve na policijskega psa "Heksa" in s topla hvaležnostjo se mu je priznalo, da je on spraval polici-jo na sled vlomilen Exnerju. Ti slavospevi so seveda zdaj utihli, kajti na aretaciji Exnerja ni ma člani policijski euček "He-ksa" prav nobenih zaslug. Za-slug, da se je policiji posrečilo dobiti Exnerja, gre g. Bonaču ml. Vlomilec je namreč pri Bo-naču popustil raztrgan havelok in nahrbtnik, v katerem je bilo vlomilno orodje shranjeno v pa-pirnati vreči. G. Bonač je spo-znal, da oddaja Sare v takih vrečah perilo. Ker je bilo na vre-či zapisanih nekaj števk, je g. Bonač takoj uganil, da se po teh številkah da doznati, kdo je do-bil v tej vreči perilo. Vprašal je pri Sarcu in potem pri Hamannu in tu so mu povedali, da je v tej vreči dobil perilo "inženir" Ex-ner. Šele na tej podlagi je poli-cija postopala dalje in prišla Exnerja. Kdo ve, kakih vlomov bi se bil ta mož še lotil, da ni pri-šel pravici v roke. Vsiljeval se je namreč v najrazličnejše dru-žbe. Ko je bila poleti avtomobil-ska dirka, se je prvič pojavil in se obelal na suknjo nekim Če-hom. Zanimal se je močno za in-ženirsko društvo, a ko je izvedel, da za sprejem v to društvo mora doprinesti seveda tudi dokaz, da je pravi inženir, se je njegovo zanimanje takoj ohladilo. Tak-isto je tudi pri nekkih drugih društvih poskušal dobiti zveze, a se mu menda ni nikjer prav po-srečilo.

PRIMORSKO.

Posrečen vlom v blagajno. 5. oktobra so se pojavili v Trstu zopet rafinirani in predzniki vlo-mileci, ki se odlikujejo v navrt-nju blagajn. Vdrli so v prostore papirne trgovine Karla Glesića na Korzu. Vežna vrata so odprli s ponarejenim ključem, pisarni-

ška vrata pa so vdrli. Navrtali so železno blagajno in odnesli iz-nje 3000 K denarja. Vlomili so tudi več predalov, toda brez us-peha. Vlomilec je pustil v pi-sarni velike klešče, tri ostrine ta-tinskega svedra in cel šop tatini-skih ključev. Odšli so zopet skozi glavna vrata, katera so za seboj zaklenili. Policija nima o vlomil-cih nobene sledi.

Vihar v Trstu. V Trstu je raz-sajal 5. in 6. okt. strahovit vihar. Burja je dosegla hitrost 90 do 102 km na uro. Posamezni sunki pa 119 km. Promet v mestu silno trpi, še slabše pa je v pristani-šču. Razbil je vihar že več čol-nov, ladje ne morejo odpluti, do-še ladje pa so morale ostati na odprtem morju. Več oseb je vr-gel veter v morje, vse pa so pra-vočasno rešili. Na cestah padajo ljudje, rešilne postaje so vedno polne. Nekega mornarja in neko staro ženo je vr-gel sunek bur-je s tako silo ob tla, da sta si pre-bila lobanji. Oba so prepeljali v bolnišnico. Mornar je kmalu na-to umrl, žena pa se bori s smrtjo. Gotovo so se pripetile tudi na morju nesreče, toda o teh še ni nobenih poročil.

ŠTAJERSKO.

V Brezicah so zaprli dekle Žni-deršič, ker je ukradla svoji go-spodinji okrog 400 K. Tatvino so odkrili, ko je dekla že odšla in za ukraden denar v Krškem prav dobro živela.

Iz Gor. grada poročajo: V ča-su od 20. do 29. sept. so v lomil-kmečki fantalini v koči S. P. D. na Menini in odnesli iz nje mno-go živin in jedilnega orodja. Tudi so prav močno poškodovali kočo.

Iz Celja. Deželni odbor je do-volil mestni občini najeti pri me-stni hranilnici posojilo 308.000 kron. Nekaj bode menda šlo za električno, drugo pa za pokritje starih dolgov in stroškov nove šolske stavbe.

K poverjenju v ljubenski fi-lijalki štajerske eskomptne ban-ke poročajo: Pri ubeglem bla-gajniku Mlakeju, kateri se je u-strelil v Kitzeoku blizu Lipnice so našli le nekaj nad 3000 K. O-stali denar, 50.000 K, je Mlakei ali skril, ali pa dal komu v shrambo. Ako se ne najde, bodi banka trpela občutljivo škodo.

Bogata kuharica. V Gradcu. Henrikova cesta 10, je umrla biva-ša kuharica Ivana Gangl. Ko je notar dr. Plenk zapisoval stvari ki jih je zapustila, je našel pod starim perilom v neki omari hra-nilno knjižico za 90.000 K in več gotovoga denarja. Denar dobe-ro testamentu sorodniki te boga-te kuharice, ki žive na Sp. Sta-terkem. Veselje ubogih sorodni-kov, ki niso ničesar vedeli o bo-zastvu te jete, si je lahko misliti.

V pijanosti izgubil vole. N. Mihaelovem sejmju v Konjicah je izgubil neki kmet v pijanosti svoje vole. Spravili so jih v go-stilno "pri Jeleni", a lastnik se še do danes ni oglasil.

Velik požar v Reininghausovi pivovarni v Gradcu. Dne 5. okt. zjutraj proti tri četrt na 7. uro je izbruhnil v Reininghausovi pi-vovarni velik požar. Ogenj je u-ničil del pivovarne, v katerem se je nahajala velika množina olja. Na mestu je bilo takoj več po-žarnih bramb, ki so po hudem naporu ogenj udušile. Škoda zna-ša okrog 40.000 K. a je večidel krita z zavarovalnino.

Ogenj. Na Sladki gori pod Pe-čico se je 1. okt. ob 11. dopoldne vnel skedenj Krumpaka, po do-mače Medveda, ki je popolnoma pogorel. Pri hudem vetru se je vnel tudi njegova hiša, kakor tudi gospodarsko poslopje Mari-je Šebat ter vse z obilnimi pri-delki, senom, slamo, stiskalnico i. dr. do tal pogorelo. Škoda je zelo velika, ker sta bila oba le-nizko zavarovana na poslopja, na pridelek pa nič.

KOROŠKO.

Roparski napad. Posestnikova hčerka Ljudmila Resmanova iz-pod Magdalenske gore je ovadi-la orožništvo, da jo je napadel v bližnjem gozdu, ko se je vračala domov, neki neznanec, ki jo je toliko časa davil, da se je onesve-stita. Ko se je čez več ur zopet budila, je opazila, da ji manjka denarnica, v kateri je imela 11 K s ponarejenim ključem, pisarni-

Rimske starine. V Pokerski vasi so odkopali povodom podi-ranja neke hiše velik mramornat steber, ki je brzkotne ostanek rimskega templja. Steber je še zelo dobro ohranjen, slike in na-pisi so popolnoma vidni. Znano je, da je peljala mimo Pokerske vasi stara rimska cesta in je še danes ohranjena med ljudstvom vest, da se je nahajalo svoječas-no v Kopalih veliko mesto. Zani-mivo je, da so našli tudi pri raz-potju v Kopalih podoben rimski steber. Pripovedujejo tudi, da se še danes prav lahko sledi stara rimska cesta. Prvič so to opazili l. 1905, ko je vladala tam silna suša. Po poljih in travnikih se je vila rjava proga ravno nad ce-sto, kajti trava in žito je bilo nad-cesto, ki ni globoko pod pršeno plastjo, še bolj suho in velo kot drugje.

HRVAŠKO.

Jukičeva smrtna obsodba po-trjena. Celokupna javnost je z največjo napetostjo pričakovala končno rešitev v Jukičevem pro-cesu radi atentata na komisarja Čuvaja. Stvar je pa do zadnjega ostala tajna. Sedaj se je zvede-lo, da je stol sedmorice že izre-kel sodbo: potrdil je smrtno ob-sodbo, Jukič se ima obesiti. Ker ima pa vsaka smrtna obsodba bi-ti predložena kralju, je tudi Ju-kičeva šla to pot in sedaj se pri-takuje najvišja končna odloči-tev. Kar se tiče ostalih obtožen-cev, obsodbe niso potrjene, mar-več se je kazni vsem obtoženecem znatno zvišala.

DELO

Ako hočeš delo, ali boljše delo, piši meni. Jaz imam dela za 100 mož. Dobra plača, stalno delo dozi celo leto, ne izguba časa. Ivolj dela čez čas, če hočeš de-tati. Jaz pošljem popolno zagoto-ilo, da bom naredil vse tako, kakor išem. Preskrbim hrano pri Slovincih za primerno ceno. ne zahtevam nič za moje delo. Piši ali pa pridi!

Stephen Andolšek, zastopnik za delo, Elkland, Tioğa Co., Pa. (14-9) v d)

POZOR, DEKLETA!

Slovenec, star 25 let, želi se se-naniti s pridnim slovenskim de-letom, katera ni stareja od me-je. Če ima kaj denarja, naj javi v pismo, kateremu naj priloži tu-li sliko. Pisma pošljite na: "Ženin".

82 Cortlandt St., New York City.

POTREBUJE SE

lelavce za izdelovanje dog. Max Fischer, 58 Lewis St., Memphis, Tenn.

2000

eci: dva tisoč akrov zemlje je prodala tvrdka Krže Mladič Land Co. v prvem letu obstanka. A najboljša prodaja se šele začne čez meseca septembra, oktobra in novembra, ko bodo kupci vi-leli na poljih pridelke, kateri so rastle, ko bodo zvedeli od far-nerjev, koliko so dobili za svoje vridelke na akre. — Če misliš kaj cupiti, ne odlašaj — čim manj zemlje, tem dražja je. Do pomla-li odplačaš lahko že polovico ali še več. Pridi naravnost v Chica-go, naznani ali telefoniraj na: Lawndale 7449, pa pride kdo po-te. Na 40 akrov zemlje prosta rožnja tja in nazaj. Najnižja ce-na ni 8 dolarjev akre, ker nima-mo močvirja in skalovja, pač pa lamo zemljo, kjer vse raste in kjer so lepša polja, kot kje drug-je po 16 dolarjev in naprej. Mi-nismo v zvezi z nobeno drugo fir-mo in nimamo nobenih agentov, ter smo edina slovenska tvrdka, ki prodaja svojo zemljo. Najlep-še podnebje, ni hude vročine in ne hudega mraza, rastejo vsi poljski pridelki, sadje, trta; iz-vrstni studenci, kraj najzdravej-si. — Ker so zadnje čase zrastle trgovine zemljišče kot gobe po dežju, vas opozarjamo, da pazite na našo firmo, ker mi prodajamo samo Slovincem in nikomur dru-gemu ne. In prodamo samo far-merjem, ki se naselijo, ne pa špe-kulantom.

Ker nam je do tega, da pride naše ljudstvo v dobre, zdrave in primerne kraje, bomo dajali od-zdaj za naprej vsakemu potreb-na pojasnila glede vsakega kraja, in sicer strogo resnično. Ne sili-mo vas, da kupite pri nas, toda predno kje kupite, vprašajte pri nas. Pomnite: vsa druga podje-tja skupaj niso niti polovico to-liko prodala Slovincem, kot smo mi. Če se niste kupili, pišite na: Krže Mladič Land Co., 2616 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill. (18-9 v d)

Kedor želi glasovati za narodni in državni republi-kanski tiket naj naredi križ v krogu, kakor je zdolej označeno.

Mark Both Ballots as Mark Both Ballots as In the Circle Below In the Circle Below

REPUBLICAN PARTY.

For President,
WILLIAM HOWARD TAFT.

For Vice President,
JAMES SCHOOLCRAFT SHERMAN.

For Electors of President and Vice President,
CHARLES A. SCHIEREN
FREDERICK C. STEVENS
EDWARD E. BUEHLER
AUGUST KUPKA
STEPHEN J. BURROWS
LADISLAUS W. SCHWENK
WILLIAM BERRI
WILLIAM P. RAE.
R. ROSS APPLETON.
JOHN H. ROYCE
WILLIAM H. WADE
HOWARD O. WOOD
EDWARD R. STETTINIUS
LOUIS J. FRANK
LEOPOLD STERN.
HERMAN L. SCHRADER
WILLIAM HENKEL, JR.
BEVERLEY R. ROBINSON.
SAMUEL J. BLOOMINGDALE
GORDON KNOX BELL.
SAMUEL L. FEIBER.
GEORGE R. BENJAMIN.
WILLIAM H. ROSE.
ALFRED B. SIMONDS.
WILLIAM H. BIRCHALL.
WILLIAM E. THOMPSON.
OGDEN MILLS REID.
SILAS WODELL.
WESSEL T. B. VAN ORDEN
EDWARD N. MCKINNEY.
E. HAROLD CLUETT.
WILLIS T. HANSON.
FRANK S. WITHERBEE.
STUART D. LANSING.
WILLIAM H. ROBERTS.
GEORGE A. KENT.
ALAN C. FORBES.
FREDERICK W. GRIFFITH.
RAY TOMPKINS.
CLINTON ROGERS.
ALBERT L. SWEET.
ANSLEY WILCOX.
JOHN REIMAN.
BAYARD T. COUCH.
HENRY C. RICHL

REPUBLICAN PARTY.

For Governor,
JOE E. HEDGES.

For Lieutenant-Governor,
JAMES W. WADSWORTH, JR.

For Secretary of State,
FRANCIS M. HUGO.

For Comptroller,
WILLIAM D. CUNNINGHAM.

For Treasurer,
WILLIAM ARCHER.

For Attorney-General,
MEIER STEINERINK.

For State Engineer and Surveyor,
FRANK M. WILLIAMS.

For Associate Judge of the Court of Appeals,
FRANK H. HISCOCK.

For Associate Judge of the Court of Appeals,
EMORY A. CHASE.

Kadar potuješ bodi previden, naznani

svoj prihod tvrdki Frank Sakser 82 Cortland St., New York, N. Y. katera pošlje svojega urad-nika na tukajšnje železniške pos-taje, da te dočaka in spremi v naše pisarno, na ta način se izogneš dvomljivih ljudi, kateri vedno prežij na potnike, in si denarje prihraniš.

Nenavadna bolezen.

"Veliki slovensko-angleški tolmač"

je izgotovljen in obsega 430 strani. Knjiga je jako okusno veza-na in razdeljena v 6 delov in si-eer:

1. del slovensko-angleška slov-nica;
2. del slovensko-angleški raz-govori;
3. del slovensko-angleški spi-sovnik;
4. del navodilo za naturaliza-cijo;
5. del slovensko-angleški slo-var;
6. del angleško-slovenski slo-var.

Slovensko-angleški spisovnik prinaša mnogo vzorcev pism v angleškem in slovenskem jeziku. Torej je posebne vrednosti za vsakega ki ima pisati v angleš-čini.

Slovor obsega 12000 besedij, in je do danes največji v sloven-sko-angleškem jeziku.

Cena knjige je \$2.00 in jih ima-mo v zalogi. Kedor nam pošlje denar mu takoj isto odpošljemo poštino prosto.

SLOVENIC PUBL. CO., 82 Cortlandt St., New York, N.Y.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ

smo vsem naročnikom razposlali in uverjeni smo, da bode vsakdo s to knjigo tudi zadovoljen. Upravn. "Glasa Naroda".

Kje je moja sestra AMALIJA PETRIČ? Doma je iz vasi Ma-el Lašče šte. 29. fara Velike Lašče, in pri hiši se pravi po domače Furth. Eno leto in pol seje nahajala v Leadville, Co-lo., in sedaj ne vem, kje biva. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njen naslov, da mi ga ja-vi, ali naj se pa sama oglasi, ker ji imam nekaj važnega za poročati. — Emma Hren, Box 25, Gilman, Colo. (19-22—10)

OGLAS.

Velika izbira sloven-skih grafofonskih plošč in vseh vrst grafofonov. Istotako tudi ur, verižic in najrazličnejše zlatnine in srebrnine. Pišite po cenik, ki Vam ga pošlje-mo zastonj in poštne prosto!

A. J. TERBOVEC & CO. P. O. Box 25.

Denver, Colo.

EDINA SLOVENSKA TVRDKA.

ZASTAVE, REGALIJE, ZNAKE, KAPE

PEČATE IN VSE POTREBSCINE

ZA DRUŠTVA IN JEDNOTE.

Delo prve vrste. Cene nizke.

F. KERŽE CO.

2616 S. LAWNDAL E. AVE., CHICAGO, ILL.

SLOVENSKÉ CENIKE POSILJAMO ZASTONJ.

ZANIMIVE KNJIGE.

Trije rodovi Dogodki iz ne-kdanih dni. Spisal Enge-bert Gangl. Izdala družba sv. Mohorja.

Zelo zanimiva povest, ktero je pisatelj postavil v Belokrajno.

Velja 50c. s pošto vred.

Človek in pol. Spisal Ivo Sorli. Zanimiv roman. Ve-lja 80c. s pošto vred.

Potop. Zgodovinski roman, spisal Sienkiewicz. Oba

zvezka obsegata 1200 strani. Sienkiewiczovi ro-mani so zelo priljubljeni in izšli v prevodu v več jezikih Velja s pošto vred \$1.80.

Mati. Socijalni roman, spi-sal Maksim Gorki. Velja s pošto vred 80c. Ta roman je zelo čisto primeren in je zgolj vzlet iz delavskega življenja.

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt St., * * New York, N. Y.

Mnogo ljudi je podvrženih napadanju nenavadnih boleznj, vzroka teh se ne more tolmačiti. Pride nenadoma brez vsih znakov in naredi dotičnika nesposobnega za delo, utrujenega in slabega. Taka bolezen prihaja navadno vsled kakega nereda prebave. Za-more nastati radi boleznj v želodcu, jetrah ali črevesih, slabi krvi ali slabih živcev. Take osebe večkrat poskušajo razne zdravila, kakor na primer pilule, decoči ali močne žganja, toda brez vsakega vspeha. To kar one potrebujejo je to znano zdravilo, ktero vpliva na vse prebavne organe,

IZOISTI CELO TELO IN KREPI CELO TELO, NAREDI BOGATO KRI, UREDI PREBAVO.

To zdravilo, ktero morejo rabiti vsi člani družine in ktero vi morete rabiti v vsih slučajih, če s slabo počutite, je dobro poznano

TRINERJEVO

AMERIŠKO ELIXIR GRENKO VINO.

To naravno zdravilo, ktero je narejeno iz grenkih zelišč in rudečega vina, ima široko polje delavnosti, ker ima zdravilno moč v nerednostih prebavnih organov, kateri so temelj zdravja celega telesa. To zdravilo morate rabiti pri

BOLEZNIH ŽELODCA IN ČREVES, ZAPRTIJI IN NJE POSLEDICI, VEČKRATNEM GLAVOBOLJU, REUMATISMIH NAPADIH, NEURALGIJI IN NEPOZNOSTI, MNOGIH ŽENSKIH BOLEZNIH, KOLIKIH IN KRČIH, VZDIGAVANJU IN KOVCANJU

in pri vseh takih boleznih, pri kterih je znak boleznj, izguba teka in slabost.

V LEKARNAH.

JOSEPH TRINER,

1333--1339 SO. ASHLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

Slov. Delavska

Podporna Zveza

Vstanovljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Pennsylvania,
s sedežem v CONEMAUGH, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh.
Podpredsednik: JAKOB KOČAN, Box 604, Conemaugh, Pa.
Glavni tajnik: VILJEM SITTER, Lock Box 57, Conemaugh, Pa.
Pomoćni tajnik: ALOJZIJ BAYDEK, Box 1, Dunlo, Pa.
Glavni blagajnik: IVAN PAJK, L. Box 328, Conemaugh, Pa.
Pomoćni blagajnik: IVAN BREZOVEC, Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

I. nadzornik: FRANK BARTOL, Box 274, Thomas, W. Va.
II. nadzornik: ANDREJ VIDIČ, P. O. Box 623, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ BOMBACH, 1651 E. 31st St., Lorain, Ohio.

POROTNIKI:

I. porotnik: JOSIP SVOBODA, 628 Maple Ave., Johnstown, Pa.
II. porotnik: ANTON PINTAR, Box 204, Moon Run, Pa.
III. porotnik: MIHAEL KRIVEC, Box 324, Primerio, Cole.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

M. A. M. BRALLIER, Grove St. Conemaugh, Pa.

Cenjena društva, otkriva njih uradniki, so uljudno prošeni, pošljite denar naravnost na blagajnika in nikogar drugega, vse dopise pa na glavnega tajnika.

V slučaju, da opazite društveni tajnik pri mesečnih poročilih, ali sploh kjeršiholi v poročilih glavnega tajnika, komajlikjivodi, naj to nemudoma naznanite na urad glavnega tajnika, da se v približje pravi.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Zadnji dnevi Pompeja.

ZOOĐOVINSKI ROMAN.

Angleški spisal: Lord Lytton-Bulwer

Obrnil se je in se napotil k Jonini hiši. Hotel je še enkrat videti pred nevarnostjo prihodnjega dne bitje, ki mu je bilo najdražje na svetu; hotel je prekiniti s tem obiskom vse vezi, ki so ga vezale nanjo.

Nasel jo je z Nydio v vrtu.
"To je lepo Apeides!" je vzkliknila Jona prijazno. "Kako težko sem te pričakovala! S kom naj te poplačam! Na nobeno mo- je pismo mi nisi odgovoril; kaj je bilo s teboj v tem času?"

"Draga Jona, nobene hvale mi ne dolguješ, ker tvoja stvar je bila moja; pustimo to na strani; ne spominjajva se več na Ar- bacesa, ni vredneža! Mogoče ga bodem v najkrajšem času poka- zal ljudstvu v vsi njegovi luči. Vsevida se, sestra moja; od vroče- ne sem utrujen; vsevida se v one senco in bodiva si še enkrat to, kar sva si bila nekdanj."

Šla sta pod visoko, senčnato platano. Nydia je bila vesela, da je bila sama.

"Jona, moja sestra," je rekel na novo spreobrnjeni, "položil svojo roko na moje čelo; daj, da čutim tvojo bližino. Tudi govori z menoj, ker tvoj glas je kakor dih zraka; govori z menoj, toda ne blagoslovljaj me! Nobene besede o onem, kar nama je bilo o- trokoma sveto."

"Kaj naj ti toraj rečem? Govor našega srea je tako preple- ten z našimi božanstvi, da so besede mrazle in trpke če nimamo v mislih bogov."

"Bravo!" je šepetal Apeides, "vidiš že zavračaš mojo že- ljo."

"Ali naj govorim samo o Izidi s teboj?"

"O hudem duhu! Ne! Rajši molči na vekomaj, ti bi morala... toda strani, strani s takim pogovor! Sedaj se ne bodeva priprav- la! sedaj se bodeva drug druga obsojala. V tvoji sladki prisot- nosti, je srečna moja duša. Za kratak trenutek spozabim samega sebe. Če položim moja senea na tvoje prsi, če čutim objem tvoje roke se mi zdi, kot da bi bila še otroka, kot da bi bilo sijajno ne- bo nad nama obena enako prijazno. V tebi, sestra moja, vidim po- lepsano podobo sebe samega. Ogledalo naj živi vedno čeravno se- stere postava pred njim, kakor lončena črepinja. Ne, ne! — po- slušala me bodeš. Ali se spominjaš, kako sva romala, roko v roki skozi cvetove spomladi? Ravno tako bodeva vstopila, roko v roki, v večni vrt in se okrasila z nemisljivimi veneli."

Jona se je čudila tem besedam. Ni jih razumela, toda ganile so jo do solz. Njegov glas je bil mehak in nežen, skoraj jokajoč.

"Toraj bodem govorila s teboj o otroških letih," je rekla Jo- na. "Ali naj ti zapoje slepo dekle o mladosti? Njen glas je lep in tudi zna podobno pesem."

"Pa zapoj rajši sama. Tuj glas bi ne našel odmeva v mojem sreu."

Jona je vzela svojo plunko in zapela žalostno pesem vso pre- pojeno z grško lepoto. Spomin je stopil nazaj pod ono nebo, ki je čistejšje, pod drugo gorkejšje solnce večne spomladi.

Apeides se ni ganil. Pesem je naredila nanj globok vtis.

"Jona je rekla stiskajoč ji roko, "ali jim bodeš vrjela, ko bo- do črnili, zaničevali moje ime?"

"Nikdar, moj brat, nikdar!"

"Ali veruješ, da bode na onem svetu plačano dobro z dobrim, slabo s slabim?"

"Kako moreš dvomiti o tem?"

"Vrjameš toraj, da oni, ki je resnično dober, žrtvuje vse, sa- mo da doseže svoj cilj?"

"Tisti, ki misli tako, je podoben bogovom."

"Toraj meniš, da je mera njegove sreče na onem svetu raz- merna z čednostmi tega življenja?"

"Učili so nas, da moramo upati to."

"Poljubi me, sestra moja. — Še eno vprašanje: ti se misliš z Glaukom poročiti; mogoče naju loči ta ženitev še bolj; toda o tem nisem govoril sedaj; ti se hočeš z Glaukom poročiti; — ali ga lju- biš?"

"Ne, sestra moja, odgovori mi z besedo."

"Da," je odgovorila in zarudela.

"Ali bi se lahko zaradi njega odrekla svojemu ponosu, prena- šala sramoto, ali bi šla zanjo smrti?"

"Moj brat vse to lahko storim za Glauka in pri tem bi ne ču- tila nobene žrtve. Trpljenja za ljubčega ne čuti sree ljubimke."

"Dovolj! Če ženska lahko toliko stori za moškega, zakaj bi možki ne storili več za svojega boga?"

Naprej ni govoril; — vse njegovo bitje je bilo navdahnjeno z božjim duhom; njegove oči so žarele; na čelu mu je bilo zapisa- no dostojanstvo moža, ki upa biti plemenit. Nežno je poljubil Jo- no, pritisnil jo je na sree in zapustil hišo.

Ona je še dolgo ostala na istem mestu, resna in zamišljena. Opetovano so ji opominjale združje, da naj se obleče za Diomedo- vo svečanost. Slednjič se je zadržala. Hotela je dobiti Glauka in mu razodeti čudno obnašanje svojega brata.

Ljubezni! Blaženost, neizražena blaženost veže tvojo sveto zvezo; samo onim, kateri v resnici, brez greha ljubimo razložimo naše skrite bolečine. Za vetrnjaka je ljubezna strast in v tem slu- čaju je samo ona zapovedovalka in samo en oboževalec.

TRETJE POGLAVJE.

Visoka družba in obed po pompejskem načinu.

Med tem sta korakala Glaukus in Sallust proti Diomedovi hiši. Sallust bi bil lahko najboljši prijatelj, ugleden mešan, če bi si ne bil vbil v glavo, da mora biti učenjak. V rimskih solah se je navzel tega duha. Bil je sicer zelo nadarjen, odkritosrčen in ved- no vesel. Ravno zaradi teh lastnosti je Glauku ugajal.

"Priprosti človek, ta Diomed", je rekel Sallust; ima pa vse- eno nekaj dobrih lastnosti — v svoji kleti."

"In še eno lepšo — v svoji hčeri."

"Gotovo Glaukus! toda ti se ne zanimaš več toliko zanj."

Klodius bi bil rad tvoj naslednik."

"Naj bode dobro došel!"

"Ti si si strog; toda pravijo, da ima nekaj posebnega na sebi; ravno za skupaj sta; sicer sva midva veliko predobro da trpiva prijateljstvo, tega igralca."

"Veseli se združuje vse ljudi," je odgovoril Glaukus, "meni se dopade."

"Moj ljubi Glaukus, rimski plemenitaš mora gledati na svojo čast; Klodius mora zelo goljufati pri igrar, da živi tako, kot se spodobi."

"Midva, prijatelj, sva za kaj višjega rojena kot za igre in enake neumnosti."

"Oh, kaj veva več? — Življenje je kratko; odstran groba je noč, nobena modrost ni večja od besede: živjaj!"

"Dvomim, če živjavo ono, kar mudi najlepšega življenja."

Jaz sem zmeren človek in ne zahtevam največjega. Mi smo kakor zločinci, ki se opijajo pred smrtjo. Pripoznam ti, da sem se zelo trudil, predno sem se vrgel v pijačo — to je novo življenje, moj Glaukus."

"Da, pa nam prinaša vsak dan novo smrt."

"Gotovo, da je neprijazno jutro po prepiti noči; če bi pa ne bilo, bi ne bil prisiljen hrati; medtem se učim, ker nisem do opol- dan za nobeno drugo rabo."

Sallust, glede na tvoje grehe si ti najboljši zanikrnez, kar sem jih videl; če bi se kedaj nahajal v smrtni nevarnosti, bi mi ti gotovo prvi pomagal."

"Mogoče da bi tega ne storil če bi bil ravno pijan! Toda šalo na stran! Mi Italijani smo v resnici zelo sebični."

"Kakor vsi ljudje, ki niso prosti," je zavzdihnil Glaukus.

"Samo svoboda nas naredi zmožne, da se žrtvujemo drug za dru- gega."

"Proč s tem, pri hiši sva."

Diomedova vila je bila izmed največjih v Pompejih. Diomed sam je stal v predsobi in sprejemal goste.

"Bodeš videl prijatelj," je rekel Sallustu mencajoč z rokami, "bodeš videl; obedna dvorana je popolnoma v grškem slogu, kaj takega se še v Rimu ne najde. Mi imamo dober okus in tudi de- nar."

(Dalje prihodnjič.)

ODGOVOR NA MNOGA VPRAŠANJA!

Ker sem radi velikega števila kupcev zelo malo doma ter večidel v Crivitz, Wis. na zemljiščih, katera imam naprodaj, mi jako malo časa preostaja za odgovarjati na mnoga vprašanja, zato se usojam na tem mestu dati kratak popis tamošnje zemlje, kraja in mesta Crivitz v katerega bližini imam zemljo naprodaj.

Zemlja v mestu Crivitz in okolici je v splošnem jako bogata in rodovitna, na kateri rastejo vsakovrstni poljski pridelki; tudi sadje in trta jako dobro rodi. Lega zemlje je skoro sama ravna, a je tudi nekoliko krajev, kjer je nekoliko valovita in hribovita, vendar večjih hribov tam ni. Zemlja, ki je naprodaj, je od ene do 10 milj oddaljena od mesta, tako da si jo lahko izberete, kjer in kako daleč od mesta želite. Tu si lahko kupite zemljo, ki je pri- pravljena samo za orati in obdelovati, dalje zemljo, ki je prav lahko za čiščiti, vendar dovolj lesa na njej za postaviti gospodar- ska poslopja, ali pa zemljo, porašeno z lepimi gozdi trdega in likuje po legi in oddaljenosti od mesta. Vozna pota so dobra in praktično speljana, da se lahko vozi do vsake farme (katerih je že nad 600) v mesto, ali na železniško postajo, katera se nahaja na koncu mesta.

Mesto Crivitz samo na sebi se je v zadnjem času jako povzdigi- nilo in prav lepo napreduje. V mestu se nahajajo razven dveh cerkev šole, več večjih trgovin in hotelov, dve tovarni, kmetijska šola in kmetijska družba, ki gre tamošnjim farmerjem v vseh za- devalh na roke, tako tudi pri prodaji svojih pridelkov, dalje mle- karna, ki napravi dnevno od 500 do 700 funtov putra. V kratkem dobi mesto svojo banko, in kakor se čuje, bode parni mlin še le- toš prišel z delom. Tudi je še več drugih industrijskih podjetij, katerih pa radi pomanjkanja prostora ne moremo naštet.

Tik mesta teče velika reka ki goni papirnato tovarno, to je ena izmed obih tamošnjih tovarn. Omenjena reka ima svoj vodo- pad 15 milj daleč od mesta Crivitz. Vodno silo izrabljajo za elek- trično napeljavo, ki je speljana v bližnja mesta v okolici in do 50 milj oddaljenega mesta Green Bay. V bližini okolice mesta Cri- vitz se nahaja šest malih in večjih jezer (Lekov) v katerih so ja- ko dobre in zlahke ribe. Eden teh jezer zavzema prostor do 25 milj v obsegu. Tudi lov je tam prav spešen, ker je mnogo divja- čine, kakor zajcev, srn, jelenov i. t. d.

Radi dobre vode, dovolj studencev, čistega in zdravega zra- ka in ugodne klime je ta kraj na jako dobrem glasu kot eden naj- boljših izmed mnogo držav Amerike, za dober in povoljen uspeh pri poljedelstvu in živinereji. Sploh vam nudi ta kraj ugodnosti, ki jih morete najti malokje. Veliko je tudi to vredno, ker kupite zemljo direktno od lastnika, ki že mnogo let tam stanuje in ne od kake zemljiške kompanije. Pri nakupu 40 akrov zemlje je zapla- čati 100 dolarjev, ostalo se splačuje na lahke obroke po dogovoru. V teku dveh mesecev, ko sem prišel to zemljo prodajati, je kupilo 26 Slovencev tam farme. Vsi so prav zadovoljni in veseli, da so našli tako lep, prijazen in ugoden kraj. Rojaki, ki so zemljo kupili se nameravajo večinoma naseliti na spomlad, razven rojaka J. Pečnika, ki je prišel iz Nebraske z družino svet pogledati. Tako se mu je dopadel, da je takoj tam ostal, akoravno je bilo prepozno, da bi še letos užival lastne pridelke letošnjega leta. Več rojakov, katerim sem pokazal nekoliko letošnjih pridelkov, kate- re smo v pisarni lastnika našli, ni hotelo verovati, da vse to, in tako lepo raste dokler se niso pri posameznih farmerjih in na po- jilih prepričali na lastne oči, kar je več vredno kot verovati ko- murkoli na besedo. To je kratak popis tamošnje zemlje, kraja in ugodnosti ki se vam nudi in o čemur se vsakdo lahko na lastne oči prepriča.

Kdor izmed rojakov želi postati samostojen in si kupiti kos dobre zemlje na kateri sme računati na povoljen in dober uspeh, ter postati v nekaj letih neodvisen in zadovoljen, naj si pride ta resnično lep in prijazen kraj ogledati in prepričan sem, da bode kupil, ako je namenjen, kakor je dosedaj še vsak, ki si je tam svet ogledal, razun dveh, ki raje ostaneta večna podložnika podzem- skih jam in kapitalistov.

Kdor se zanima na farme iti in za lastno bodočnost, kot je v zaduhlih tovarnah in rudokopih, kdor hoče ugodno in prijetno ži- veti v zgoraj popisanim kraju, naj mi naznani svoj prihod, par dni poprej, da se bodem vedel ravnati in čas tako urediti, da ga na postaji počakam da gremo potem skupaj na zemljišče ter vam osebno vse razkažem. Za slučaj, da bi ne dobil obvestila, pokličite iz tukajšnje postaje telefon števil. Canal, 4381 da pridem ali poš- ljem koga po vas.

ADOLF MANTEL,

2026 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

NAZNANILO.

Vsem Slovence in Hr- vatom, ki ljubijo naravno vinsko kapljico od prve trgatve naznanjam, da je pripravna za razpošiljati že s prvim oktobrom. Ra- di nizkih cen ebebam in radi slabega vremena ne bodem letos sušil grozdje prav nič, temveč bodem iz vsega naredil vino. Zato znižam cene novemu be- lemu moškemu vinu. Vr- ste farzejo in resling vino je narejeno vsako posebej in cena je 40c. gal., črni- na zinfandel in kerinfor 30c. gal. staro belo vino 45c. galon in stara črna 35c. galon. Vse z posodo vred in manjih naročil od 28c. galon pa ne sprej- mem. Z naročilom pošlje- te polovico svote naprej in ostanek plačate pri sprejemu vina. Prevozne stroške mora vsak naroč- nik sam plačati.

Za obilo naročil se to- lo priporoča posestnik vi- nograda
FRANK STEFANICH,
R. R. 7, bx 124, Fresno, Cal.

ANGLEŠČINA.

Mi poučujemo že peto leto an- gleščino potom dopisovanja. Do bri uspehi. Lahka metoda. Učite se doma. Ponk lahko traja šest mesecev. Pišite po pojasnila še danes. Šolnina nizka.

Slovenska Korespondenčna Šola.
1380 E. 40th St., Cleveland, O.

Prejšnji naslov:
6119 St. Clair Ave., S. B. 10.

Pozor, rojaki!

Dobil sem iz Washingtona za svoje zdravlje, serišno štavlko, ktera jant, da so z n r a v i a prava in ko- ristna. Po dolgem času se mi je posrečilo iz- najti pravo Alcon linktu- ro in Pomado proci iznada- nju in za rast las, kakorinc se do sedaj: a svetu ni bilo, od kate- re oškim in ženskim gosti in dolgi lasje resni- no popolnoma razstaje in na bode več izpadati, če ne ostavi, ravno tako možkim v 8. tednih (crani) brki popolnoma zrastejo. Reumatizem v vseh nogah in tričih v 8 dneh popolnoma oz- travim, kurja ocesa obradavice, potne noge in ose- vlise se popolnoma otehranijo. Da je to resnič- nost, je 600. Pitate po omik, katerega poslije- nastojin.

JAKOB VAHČIČ

P. O. Box 69

Cleveland, O.

RED STAR LINE.

Plovitba med New Yorkom in Antwerpom
Redna tedenska zveza potom poštinih parnikov z
brzoparniki na dva vijaka.

LAPLAND

18,694 ton

KROONLAND

12,185 ton

FINLAND

12,185 ton

VADEKLAND

12,018 ton

ZEELAND 12185 ton.

Kratka in udobna pot za potnike v Avstrijo, na Ogrsko, Slovenko, Hrvatsko in Galicijo, kajti med Antwerpom in imenovanimi deželami je dvojna direktna železniška zveza.

Posebno se še sarbi za udobnost potnikov medkrovijs. Trečti razred obstoji i malih kabin za 2, 4, 6 in 8 potnikov.

Za nadaljne informacije, cene in vozne listke obrniti se je na

RED STAR LINE.

No. 9 Broadway NEW YORK
308 "F" Street, N. W. WASHINGTON, D. C.
219 St. Charles Street, NEW ORLEANS, LA.
N. W. cor. Washington & LaSa CHICAGO, ILL.
1319 Walnut Street, PHILADELPHIA PA.
205 McDermott Ave. WINNIPEG, MAN.
319 Geary Street, SAN FRANCISCO, CAL.
121 So. 3rd Street, MINNEAPOLIS, MIN.
31 Hospital Street, MONTREAL, QUE.

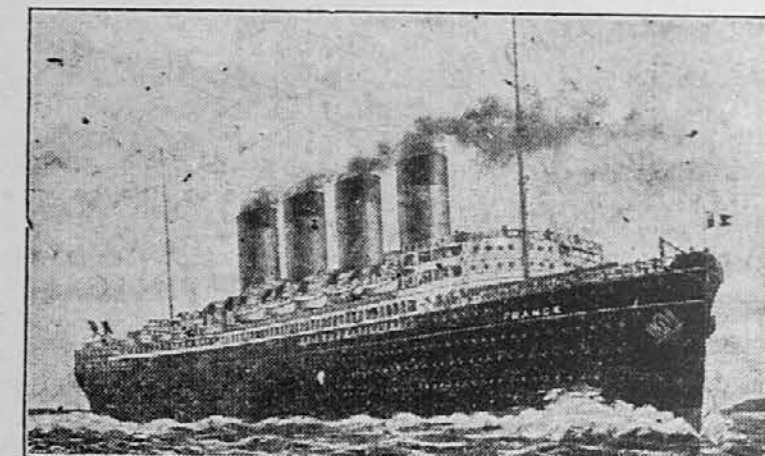
"GLAS NARODA" STANE ZA CELO LETO SAMO TRI DOLARJE. NAROČITE SE NANJ!

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Francoska parobrodna družba.
Direktna črta

do Havre, Pariza, Jvice, Inomosta in Ljubljane.
Poštni Ekspres parniki so:

"A PROVENCE" "LA SAVOIE" "LA LORRAINE" "FRANCE"
na dva vikla na dva vikla na dva vikla na četiri vikla

Parni parniki

"CHICAGO" "LA TOURAINE" "ROCHAMBEAU" "NIAGARA"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK,
corner Pearl St., Chesebrough Building.

Parniki odplujejo od sedaj naprej vedno ob četrtkih iz pristanišča števil. 57 North River in ob sobotah pa iz pristanišča 84 North River, N. Y.

"LA SAVOIE" 24. okt. 1912 "LA LORRAINE" 14. nov. 1912
"FRANCE" 31. okt. 1912 "FRANCE" 21. nov. 1912
"LA PROVENCE" 7. nov. 1912 "LA TOURAINE" 28. nov. 1912

POŠTENA PLOVITBA

V HAVRE.

Parnik "CHICAGO" odpl. s pom. št. 57 dne 19. okt. ob 3 popol.

Parnik "LA TOURAINE" odpl. s pom. št. 57 dne 26. okt. ob 3 pop.

Parnik "NIAGARA" odpl. s pom. števil. 57 dne 2. nov. ob 3. popol.

Parnik "ROCHAMBEAU" odpl. s pom. št. 57 dne 9. nov. ob 3 pop.

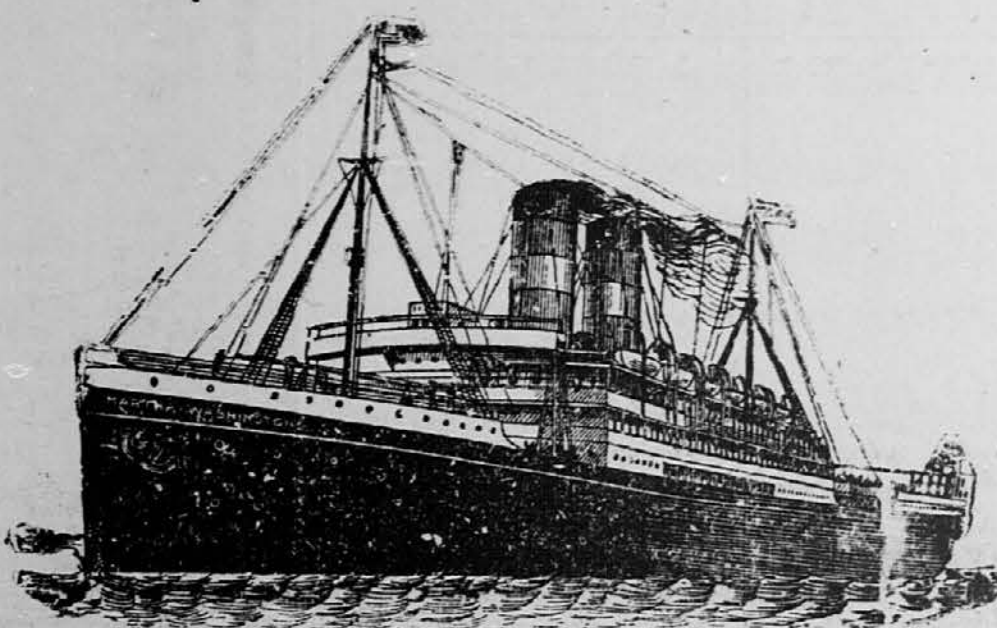
Parniki z zvezdo razporejeni imajo po dva vikla

Parniki z križem imajo po štiri vikla

Avstro - Amerikanska črta

(preje bratje Cosulich)

najpripravnajša in naicenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvate

Novi parnik na dva vijaka "MARTIA WASHINGTON"

Regularna vožnja med New Yorkom, Trstom in Rejno

Cene vožnih listov iz New Yorka za III. razred so dle

Va spodaj navedeni novi pa- robrodi na dva vijaka imajo brezični brzozaj:
ALICE LAURA
MARTIA WASHINGTON,
ARGENTINA,
OCEANIA.
KAISER FRANC JOSEF I.

TRSTA \$3.00
LJUBLJANE 3.60
BEKE 3.60
ZAGREBA 3.60
KARLOVOA 3.60

Na Martha Washington stane \$3.00 več.

II. RAZRED do

TRSTA ali BEKE: Martha Washington \$65.00, drugi \$60 do \$65.

Phelps Bros. & Co., Gen. Agents, 2 Washington Street, NEW YORK.